Ч. 140 (14.683). Львів, вівторок 29. червня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
» Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРОВОКАЦІЯ

НА ДАЛ. СХОДІ.

Аг. Домеї повідомляє: Японська преса з обуренням обговорює подробиці нової большевицької провокації на Дал. Сході. Дня 20. ц. м. большевицький відділ висів на острові Сеннуфа на Амурі та захопив стацію рефлекторів. Одночасно 50 большевицьких вояків заняли другий острів „Бальшой". Совітські відділи зорганізували негайно доставу зброї і муніції до обох островів. Одночасно понад 10 большевицьких канонірок вирушило негайно з Благовіщенська на оба острови. Канонірки кружляють довкола окупованих островів. Уряд Манджу-Ко склав протест на руки большевицького консуля в Харбіні за нарушення своєї суверенности підкреслюючи, що ріка Амур є кордоною лінією між Манджу-Ко і СССР. Оба острови і стації рефлекторів належать до Манджу-Ко. Оба острови замешкує манджурське населення. Вкінці Манджу-Ко домагається, щоби СССР усунув свої відділи з обох островів.

Арештування большевицьких достойників не вгавають.

МОСКВА, ПАТ. Кружляють поголоски, що **в Москві арештували заступника прем. Молотова Рудзутака і відомого летуна Левоневського.** Тому оба були вже неприсутні на привитанні проф. Шмідта та його експедиції, що вернулися з північного бігуна. Часопис „План" стверджує, що в Центральнім Статистичнім Уряді у Москві загніздилися „японсько-німецько-троцькістівські аґенти". Вони зіставляли статистичні дані так, що не лише не можна було викрити недостач, але ще затемнювали положення. В Центральнім Статистичнім Уряді **арештували багато вищих урядовців між ін. начальника виділу транспортів і комунікації Вілліна та його заступника Облокова, начальника реєстрації капітального будівництва Діка і начальника виділу статистики міської господарки Бетельгайма.**

ЧИСТКА Й АРЕШТУВАННЯ МІЖ БОЛЬШЕВИЦЬКИМИ ПИСЬМЕННИКАМИ.

У Москві ведуть далі „чистку" в союзі большевицьких письменників. Як „ворогів народу" арештували між. ін. Воронського, б. редактора літературного видавництва „Новий Мір", **Катаєва, Ґорбова, Лежньова, Панкентрейґора, Лелевіча і Вардіна.** Зі статті Серебрянського в „Літературній Ґазеті" виходить, що арештовані займали незалежні становища в літературі. Між ін. Ґорбовому закидають, що він критикуючи большевицьких і буржуазних письменників, хотів бути обєктивний та не брав під увагу, як вони ставляться до большевицької влади.

З комісаріяту хліборобства нагнали керманича фінансування народніх шкіл Щепкіна і передали його справу до суду.

Німеччина не вірить у міжнародню співпрацю.

ВЕЛИКА ПРОМОВА КАНЦ. ГІТЛЕРА.

БЕРЛІН, ПАТ. На окружнім зїзді націонал-соціялістичної партії у Вірцбурґу канц. Гітлер виголосив довшу політичну промову. Заявив, що 4-літній господарський плян забезпечить Німеччину перед можливістю шантажу, з якогонебудь боку. Німеччина не хоче відтягнутися від міжнародньої торговлі. Суперечать з цим наші торговельні біляси. Німецький експорт та імпорт постійно зростає і дасть Бог будуть далі зростати.

Німеччина бажає співпрацювати з іншими державами, але під умовою, що збереже свої права. **Зрештою маємо основи сумніватися в успішність міжнародніх обіцянок та запевнень. Пригляньмося, як виглядають міжнародні договори у практиці. Знаєте, що злочинці, комуністи-большевики напали несподівано на німецький корабель та обкидали його бомбами потягаючи за собою смерть 31 моряків і зранення 73-ох. Тоді я дав негайно пересторогу панам з Валенсії, бо лише вона могла таким злочинцям пригадати, що часи, в яких поводилися в подібний спосіб з німецьким народом, минулися раз на все** (бурхливі оплески). З черги обговорив справу бомбардування кружляка „Ляйпціґ" і домагання Німеччини, щоби воєнні кораблі уладили спільно демонстрацію перед Валенсією. Але і ця скромна вимога виявилася невикональною. **Можете здогадатися, що ждало би Німеччину, якби вона склала колинебудь свою долю в руки подібних установ або подібних договорів. Льондон може бути певний, — заявив канц. Гітлер — що цей найновіший досвід буде для нас наукою, якої ніколи не забудемо. Від цієї хвилини волітимемо в таких випадках брати свободу і незалежність, честь і безпеку брати у свої руки та самі боротисьмемо, бо дякувати Богу, ми вже доволі сильні до самостійної оборони.**

Підкреслив, що Німеччина не ставиться з недовірям до збірних договорів. **Можна би навіть було призадуматися над кроком уперед, якби збірний договір з 12. червня витримав спробу. Одначе якщо навіть найдрібніший договір виявився невикональним, нехай це буде для нас осторогою, щоби ми одного гарного дня не пережили подібного розчарування у ще гіршому випадку. Лише дурень може робити таку саму помилку. Ні я, ні німецький нарід не хоче вдруге наражуватися на таку небезпеку.**

Вкінці канцлер торкнувся виховання молоді кажучи, що не віддасть його в руки „розбивачів єдности народу". Свою промову закінчив покликом вірити націонал-соціялістичному рухові. **Ми націонал-соціялісти — заявив канцлер — віримо в Бога на небі і в німецький нарід.**

Англія і Франція обіймають контролю

В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Політичні кола запевняють, що між Парижем і Льондоном дійшло до порозуміння у справі контролі морських берегів Еспанії воєнними кораблями обох держав. Париська преса домагається, щоби Берлін і Рим висловили свою згоду на перебрання Англією і Францією морської контролі берегів Еспанії на доказ, що не мають ніяких агресивних намірів супроти Еспанії.

РИМ, ПАТ. Міродатні кола в Римі обстоюють думку, що справу контролі англійськими і французькими кораблями берегів Еспанії повинен вирішити комітет неінтервенції, в якому ще засідає Італія та Німеччина, а не лише Франція та Англія.

—o—

Після зборів ВПУВ.

Учительські посади в народніх державних школах і вимоги українського народу.

В часі вакацій, як заявляли вже нераз найвищі урядові чинники шкільної адміністрації, треба буде обсадити в державних народніх школах Польщі **4000—4500 учительських посад новими кандидатами,** щоб утримати можливу рівновагу між фреквенцією дітей у шкільному віці та складом педагогічного персоналу. Всього народнього вчительства в цілій державі буде мало що менше як 80.000 і на одного вчителя буде припадати пересічно коло 60 дітей.

Звичайна це справа шкільної адміністрації, але у нас набирає вона принципового національного значіння. **Число українського народнього вчительства маліє у нас з року на рік.** Старше покоління цього вчительства або відходить у стан спочинку, або мусить працювати далеко від нас, або вимирає.

Якщо пишемо про українське народне вчительство в державних народніх школах, то маємо на думці лише колишню Східну Галичину. Тут працювало воно масово в довоєнних часах, тут має воно деяку історичну традицію. На інших українських територіях у Польщі мало було українського народнього вчительства в довоєнних часах, дуже мало його й нині. До того не мало воно та не має і нині майже ніякого практичного впливу на суспільне й культурне життя українського народу.

Скільки є українського народнього вчительства в цілій державі, зокрема в колишній Східній Галичині — того ніхто напевно не скаже. Офіціяльні джерела не подають національної статистики народнього вчительства. Автім якщо навіть і подавалиб, то з такої статистики практична користь булаб невелика. В цій справі мусимо користати з побічних джерел і витягати деякі практичні висновки.

Перед двома тижнями появилося звідомлення з діяльности в 1936. році професійної організації українського народнього вчительства ВПУВ. З цього звідомлення ми довідуємося, що в дні 31. грудня 1936 р. мало Товариство 1935 членів, а саме: 1917 звичайних, 4 надзвичайних і 14 спомагаючих. Вчислено тут тільки таких членів, що в дні 31. грудня 1936 р. не залягали з вплатами членських вкладок довше ніж 3 місяці. Отже приймім, що Товариство має поза цим рахунком ще 150 зареєстрованих членів, що в кожній хвилині можуть поповнити свої членські вкладки та стати повноправними статутовими членами. Додаймо до цього також 127 членів, що від 1. січня по 30. травня 1937 стали новими членами Товариства, то **разом матимемо зареєстрованих у ВПУВ українських народніх учителів (ок) 2212 душ.** У тому числі є 12 членів з Волині та 189 членів із західних повітів держави. Виходило би з того, що **на території Східної Галичини має нині ВПУВ 2.011 членів.**

Треба сподіватися, що все українське народне вчительство повинно належати до своєї національної професійної організації, бо такий уже суспільний дух XX-го століття, що людина

не може жити незорганізована та поза організацією (бодай професійною) не має на світі відповідного місця. Отже число зареєстрованих членів у ВПУВ могло би покриватися з числом українського народнього вчительства в цілій державі. Можливо і певно, що є ще кількасот душ українського народнього вчительства в інших дільницях держави. Але до ВПУВ вони ніколи не належали та належати певно не будуть і в реальному білянсі національного життя українського народу є вони мабуть раз на все втраченою, мертвою позицією. Тому й не булоб потреби зараховувати їх до українського народнього вчительства.

В довоєнних часах нараховувано в колишній Східній Галичині коло 4.000 українського народнього вчительства; в повоєнних роках, у часі 1920—1930 рр., у реєстрах ВПУВ можна було ще подибати коло 3.000 членів, а нині вже тільки 2011, чи навіть 1.734 членів.

В рр. 1925—1930 виказувало це Товариство 72 відділів; нині має їх вже тільки 37. У деяких повітах нашого краю так змаліло число членів, що в них по закону нема вже підстав (15 членів) до втримання окремого Відділу ВПУВ. Приклади: Броди — 10 членів, Болехів — 7, Бучач — 9, Борщів — 5, Буськ — 8, Городок — 6, Грибів — 5, Долина — 7, Заліщики 6, Журавно — 10, Жидачів — 13, Камінка — 8, Лісько — 7, Мостиська 7, Сянік — 11, Скалат — 4, Товмач — 12, Чортків — 9. Товариство примушене творити на місце дотеперішніх повітових відділів обводові, що покриватимуться із територіями шкільних інспекторатів. Ці відділи були колись досить чинні та виказували пересічно по 25—40 і більше членів. Сьогодні мусять вони щезнути.

Мала скількість Відділів ВПУВ і стан членства цього Товариства вказують нам посередньо **на дуже скоре поменшування чисельного стану українського народнього вчительства в нашім краю.** Цифра 2011 членів ВПУВ з території колишньої Східної Галичини має тільки формальне значіння. Не забуваймо, що в тому числі є певно 45—50% учителів (ок) у стані спочинку, емеритів (ок). Отже не мають вони вже ніякого впливу на стан виховання й освіти українських дітей, на розвиток шкільництва. Можемо сміло твердити, що **нині ми не маємо в нашому краю вже навіть 1000 українських народніх учителів (учительок).**

Якщо приймемо скромно 18.75% українського населення в Польщі, то народнього нашого вчительства в порівнанні з усім народнім учительством у цілій державі **маємо не більше як 1.59%.** Менше це ніж мало!!

Такий чисельний стан українського народнього вчительства в чинній службі в нашім краю ми повинні назвати тяжкою суспільно-національною недугою, просто **катастрофою.** Адже школа має не лише вчити, але також виховувати. Виховувати, значить: розвивати цілу людину, отже впливати не лиш на її інтелект, але також на світ її уяви, почувань, характер і волю. Лежить поза межами всякої дискусії педагогічна правда, що **виховувати з успіхом може тільки учитель тої самої національности й віри, що шкільні діти.** Хтож має виховувати чверть міліона українських дітей у державних народніх школах, як ми не маємо навіть і 1000 українського народнього вчительства?!

Пригадуємо цю важну справу нашим відповідальним чинникам та чинникам державної шкільної адміністрації саме тепер, коли шкільні кураторії мають поповнити й обновити кадри чинного народнього вчительства. Якщо прийняти 18.75% українського населення в цілій державі, то зовсім справедливо й оправдано булоб, щоб і скількість новоприйнятого українського народнього вчительства до чинної служби в державних народніх школах відповідала тій самій процентовій стопі. Та як до того далеко!

Ми повинні на всякий випадок дістати коло 1000 нових народніх українських учителів у державних народніх школах, з того найменше 500 на території Львівської Шкільної Округи. Резерви українських учительських кандидатів мусять бути поважні, якщо зважити, що в самій тільки ВПУВ зареєстровано по **нині аж 332 кандидатів (ок).**

Чи наші оправдані національні сподівання будуть здійснені і слушні домагання задоволені, покажуть найближчі два місяці.

Пакт чотирьох-від Женеви до Москви.

Женева, 25. червня 1937.

Кожний успіх московської акції в Европі провадив до загострення противенств між західними державами і німецько-італійським порозумінням. По кожній поразці Москви відживвав проєкт порозуміння чотирьох великих держав. Кожна спроба вишукати посередній шлях провадила на женевському ґрунті до нарад без висліду. Франко-московське порозуміння спровадило німецьке військо до Надренії, розбило льокарненський пакт та поважно загострило франко-німецькі відносини. Перемога прихильників Москви у Франції поважно збільшила небезпеку війни в Европі та розвинула перегони у зброєннях. Невдала спроба московського уряду впровадити большевицький лад в Еспанії поставила Европу пред безпосередньою небезпекою війни, а разом з тим викликала спротив проти московської акції не лише в Англії, а і в самій Франції. Противенства між московським урядом і великими державами в Комітеті неінтервенції допровадили повільно, а систематично, до нових заходів порозуміння між великими державами, проти якого так гостро і безуспішно протестує московський уряд. Кожна спроба цього порозуміння серед західних держав спричинює що-раз то нові присяги вірности „засадам Ліги Націй", а разом з тим і змагання змінити ці „засади".

Останні приготування московської оліґархії до війни виявили необхідність „конституційних реформ" Сталіна поруч із ліквідацією старо-большевицьких недобитків, які могли бути перешкодою для простолінійного розвитку московського імперіялізму та його співробітництва з „людовими фронтами". „Передконституційна" чистка виявила що істнує дуже поширена опозиція льокальних, передусім чужонаціональних, урядів і організацій, але теж істнує група совітських ґенералів, очевидно з совітським „Наполеоном" Тугачевським на чолі, які вважали себе більш покликаними керманичами московського імперіялізму в часі війни, ніж Сталін та його креатури в армії. Використати масакру ґенералів для політичного шахрайства в Европі не пощастило. Подаючи голоси закордонної преси про кріваву московську подію мусіли „Ізвестія" ствердити, що слова зрозуміння та оправдання за розстріл ґенералів знайшла тільки виключно европейська комуністична преса. Сумним винятком показалася лише чеська міщанська та соціялістична преса, „Народні Політіка", „Праґер Прессе", „Право Ліду" і „Ческе Сльово", що дістали признання „Ізвестій" за свою вірність сталінській лінії. Але іншим соціялістичним та міщанським денникам орган московського уряду не щадить лайок: „Дейлі Геральд" розбиває єдність робітничої кляси"... „Попілер" виконує реально завдання фашистівської розвідки і насолоджується нісенітницями про СССР"... „Роботнік" гарячкує протисовітськими інформаціями. платячи ними польській охранці за своє леґальне істнування"... „Доменік продався німецькій пропаганді пишучи в „Репіблік" проти союзу з СССР"... „Де Керіліс пише в „Епок" речі, які можуть викликати усмішку вдоволення німецької розвідки"... „Таймс" живиться найогиднішими риськима інформаціями"... „Морнінґ Пост" підхльостує англійських ґерманофілів" і т. д.

Ці голоси европейської преси, які не полишають найменшого сумніву щодо враження викликаного у західних державах московською масакрою, що мала бути „поразкою фашизму в межах СССР", викликали таку лють у Москві, що урядова московська преса забуваючи всяку обережність і диплòматичні звичаї, виступила з виразними обвинуваченнями проти Німеччини, закидаючи її найвищим державним чинникам співучасть у змові совітських ґенералів. Кепський заступник Радека, К. Вольський, писав в „Ізвестіях", що „Гітлер мав у часі Нірнберського Конгресу в кишені умову Троцького з Гесом. Але ми тоді ще не знали, що свої нездійснені мрії фашистівські підпалячі війни опирали на роботі банди шпигунів, яка звила своє осинє кубло в червоній армії..."

Одним із „доказів" вини фашистівських держав" мають бути статті в „Дойтше Вер" та „Польська Збройна", що мали підбадьорувати Тухачевського та заспокоювати інших змовників. Кажуть, що комізм у політиці вбиває, а московський уряд гадаючи, що „фашистівські уряди" повідомляють пресу про шпигунські афери, справді комічні. Наївність такої провокації спрямованої проти Німеччини дорівнює хіба отвертости провокаційних нападів на німецькі панцирники „Дойтшлянд" та „Ляйпціґ". Можна думати, що внутрішнє становище московського уряду справді дуже небезпечне, коли він примушений так настирливо провокувати війну в найближчому часі. Але провокації надто очевидні мають зовсім не ті наслідки, які були на меті. Криза в Комітеті не-інтервенції причинилась до скріплення німецького та італійського становища в ньому. Ініціятива перейшла остаточно з Парижа до Льондону. Те, що московських представників не допустили до контролі збільшило ізоляцію московського уряду в інших поважних політичних справах Европи, з еспанською війною получених дуже посередньо. Відвідини німецьких державних мужів у Парижі та Льондоні малиб приготувати тісніше співробітництво великих держав та ґрунт до пакту чотирьох. Намагання большевиків торпедувати „Ляйпціґ" та криза міністерства Блюма були ніби причинами, що відсунули відвідини Нойрата в Льондоні, але його пізніші відвідини хто зна, чи не будуть корисніші для порозуміння великих держав.

В колах Ліги Націй відбивається виразно неспокій викликаний в Льондоні міністеріяльною кризою у Франції. Неспокій цей тим більший, що Англія та Злучені Держави Америки повязали дуже необережно рівновагу своїх валют з долею французького франка, вартости якого сучасна політична криза може завдати новий удар. Формально ця криза спричинена незгодою сенату з фінансовим пляном Блюма, але в Женеві не бракує вірогідних відомостей, що Блюм знаючи наміри сенату навмисне зголосив димісію свого кабінету під натиском Москви, яка хоче впровадити комуністів до нового сподіваного згодом міністерства Блюма. Цю версію робить правдоподібною і готовість комуністів вступити до нового міністерства та заява Блюма, що нове міністерство він може скласти лише при участи в ньому комуністів. Але цьому противляться рішуче радикали і радикали-соціялісти заявляючи, що не хочуть мати в уряді людей, які дістають накази безпосередньо з Москви. Кореспондент „Журналь де Женев" повідомляє з Парижа, що радикали бояться наслідків участи комуністів в уряді в царині господарства, внутрішньої, а передовсім закордонної політики, і є тої думки, що участь комуністів в уряді булаб рівнозначна з інтервенцією Франції в еспанській війні та порушилаб поважно сучасні приязні франко-англійські відносини. Утворення міністерства Шотана на старій основі „людового фронту" булоб поважною поразкою „московських комуністів" у Парижі, але становище цього міністерства лишалось би у всякому разі дуже хитким.

Невдоволення Москви Блюмом за його становище у справі ґенеральної масакри без сумніву дуже велике: та ясно, що московський уряд шукає реванжу в Парижі за свої поразки в Альмерії, Більбао і Льондоні.

Женевську „клявпу відпруження" замкнули до вересня. За той час може великі держави порозуміються щодо контролі моря в еспанській війні, а за цим і овид трохи проясниться.

М. Данько.

ЛИСТ З КАНАДИ.

УКРАЇНЦІ В ТОРОНТО. — ЕМІҐРАНТСЬКЕ ЖИТТЯ. — ТОВАРИСТВА І ПАРТІЇ.

I.

Перечитуючи інколи часописи з Рідного Краю (оскільки на це обставини дозволяють), передімною нераз виринає питання: Чому Рідний Край так мало пише про заокеанських українців? А як що пише, то чому пише або звичайно дуже мало, або подає вістки далекі від правди? Українське життя в Канаді для Рідного Краю — це „терра інкоґніта“!

Не хочу входити в подробиці: по чиїм боці більша вина, тільки щиро можу ствердити, що винні обидві сторони. На нашу думку — найважнішою причиною цього болючого лиха — це брак постійного звязку між одними і другими.

Ось перед нами „III. Статистичний Український Річник“ за 1935. р., виданий українським економічним бюром. Книга цінна своїми інформаціями, своїм солідно зібраним матеріялом. Але коли йде про інформації про канадійських українців — то деякі з них трошки наближаються до правди, а деякі то таки зовсім невірні. Завданням цього листа буде спростувати одну таку — одну з найневірніших інформацій про торонтських українців та рівночасно подати короткий начерк, як формулувалися українські організації в Канаді.

II.

І так: на стор 242 читаємо, що в Торонто, Онтеріо, є такі українські установи:

1) Українська книгарня „Просвіта“;
2) Центральний Комітет обєднання українців Східної Канади та
3) Українська кооператива „Будучність“.

Ось і все. Навіть подано адреси. Виглядає це на солідну та точну інформацію, але для людини, що неознайомлена з відносинами. Та що подумає пересічний український громадянин, мешканець Торонта? Він тільки здвигне раменами, а коли він член якої з українських організацій, то стане йому гірко на душі. Як це так?! Його організація, що з обовязку все посилає свої пожертви на допомогу Рідному Краєві, поминена у такій стисло науковій інформаційній книзі. Українські установи, коли звертаються з проханням за пожертвами до заокеанських братів, знають дуже добре адреси тутешніх українських установ.

Коли останніми часами збірки на старокраєві потреби менше успішні (жертвенність повинна зростати, бо національна свідомість серед еміґрації зростає та мережа українських організацій постійно збільшується), то нехай вина за це впаде частинно і на провідні кола в Рідному Краю. Винні українські центральні установи, винна українська преса, винні політичні діячі, що не дбають про ближчий контакт із заокеанськими братами. Про тутешнє життя можна черпати добрі інформації з тутешньої української преси, яка досить добре представлена деякими гідними органами, що під оглядом солідности не залишаються позаду деяких часописів у Старому Краю, а навіть своїм обємом та ріжноманітністю перевищують старокраєві. Тут маємо враження, що там наших газет зовсім не читають.

Торонто — положене над прекрасним онтерійським озером, друге щодо величини місто в Канаді по Монтреалі, столичне місто провінції Онтеріо, населенням більш-менше втроє більше від нашого Львова — має кільканадцятьтисячне українське населення. Дуже тяжко подати точне число українців з тієї причини, що вони ще й досі підчас перепису населення подають себе за австрійців, рутенів, русинів, румунів, буковинців, галіціянів — відповідно до останнього пашпорту, і т. д., але підчас останнього перепису в Торонті було поверх 6.000 українців, що визнали себе офіціяльно українцями.

Українська еміґрація на Сході Канади значно молодша як на Заході. Наші еміґранти, закохані в земельці, їхали на прерії, до західних канадійських провінцій — Манітоби, Саскачевану, Альберти. Там їм уряд роздавав землю, т. зв. гомстеди. Таким чином повставали українські кольонії з чисто українськими назвами, як от — Галич, Мазепа, Комарно, Україна і багато-багато інших. Там розгосподаровувалися і тепер деякі з них вартують сотні тисяч долярів.

На Схід Канади їхали українські еміґранти на короткий час. Тут вони осідали в промислових містах, як Торонто, Монтреал, Гамільтон, Віндзор, Велланд та інші. Думали побути пару літ, підробитися, а опісля назад вертатись до Рідного Краю з кишенями повними зелених банкнотів. Деяким це вдалося, деяких захопила війна, що не дала їм змоги вернутися назад у Рідний Край. Після війни невідрадні політичні відносини в рідному краю приневолили їх занехати всяку думку повороту. Вони осідають на Сході Канади в промислово-торговельних осередках, спроваджують свої родини та стають повноправними громадянами Канади. Таким чином тут витворюється в повному того слова значінні український міський пролетаріят.

Тимто українська іміґрація на Сході Канади значно молодша, та українські організації тут також молодші. На Заході Канади, де українські поселенці осідали на постійне, скоріше повстали українські організації, що дали почин українській пресі. Найпершим українським культурним осередком стало м. Вінніпеґ у Манітобі, столиці безмежних канадійських прерій, де чути подих українського степу. Там повстали центральні українські політичні, освітні, допомогові організації, книгарні, церковні установи, органи преси тощо. Таким чином Вінніпеґ став осередком українського життя у всеканадійському того слова значінні.

Зовсім інакше витворювалися відносини на Сході Канади. Тут оті загнані недолею іміґранти, що мріяли по важкій цілоденній праці про Рідний Край, обливаючи гіркими сльозами листи писані в гіркій тузі до своїх рідних, не дбали про організування якихось громадських клітин. Зате, як розказують старші, що ті часи памятають, творилися принагідні організації при шклянці пива чи при чарці. Люди веселилися, вбиваючи відливого хробака туги, що безупину підточував їхні душі. Світова війна положила край мріям іміґрантів про поворот до батьківщини, а вибух революції в Росії і на Україні зробив цілий переворот у психіці нашого іміґранта.

Зацікавлення політичними проблемами надзвичайно зросло, зокрема тоді, коли на українських землях відродилася українська державність. Українські іміґранти на Сході Канади, досі незацікавлені в організаційному житті, починають відчувати потребу громадських організацій. І такі організації починають творитися по більших українських осередках на Сході Канади. Та лихо в тому, що це був час ріжних перехресних революційних впливів, нових суспільних течій, нових гасел, що їх викинула на світову суспільну арену російська революція. Пішла мода на соціялізм ріжних закрасок. Не

М. МИХАНЬКО.

В найдальшім східнім карпатськім клині Закарпаття.

З перепусткою, виробленою в старостві в Надвірній, з леґітимацією, з харчами (харчі взяли ми згідно з мудрою староукраїнською приповідкою: „Як буде хліб в торбі, то сядеш і на горбі“) і з мапкою вибралися ми з Ворохти, як вигідної вихідної точки для прогульок в Чорногору і взагалі у східні Карпати. Пішли ми в сторону Вороненки. З лівого боку бовваніла Кічера, порита і обчімхана в часі світової війни, а з правого боку виднїла Маґура, на якій також йшли 1914. і 1915. р. завзяті битви. Деякі наші волиняки, що люблять заглядати до Ворохти, відвідують ті місця, де вони билися за царату і упоминаються у гуцулок, щоб їх пізнавали. А гуцулки своє: „Ви москалем інакше виглядали“.

Мокрими дорогами, декуди ще вимощеними воєнними кругляками, дійшли ми до Вороненки. Зараз за залізничою стацією йде головний хребет Карпат; саме на цім хребті є ще досі австрійські окопи з поровкиданим то тут то там ріжним заліззям, дашками з окопів, купами колючих дротів, тощо. Туди саме хребтом біжить границя, а попід нею йде поперек залізничий тунель.

Ідете і одним кроком переступаєте чужий кордон. Видається він вам тут маловизначучим, нікчемним, от таким, що одним кроком його переступиш і вже, а не так, як на мапі, де біжить страшенно груба, звичайно червона гранична лінія.

Сходючи за кордоном якийсь час вділ, приглядалися ми знаним нашим верхам, бо цікаво було, як вони виглядають з тамтого боку. Пізнати їх добре, а найліпше Говерлю; видаються вони дещо вищі і якби більше голі з полудневої сторони. А як сонце засвітило, то як на долоні все було видно на цих верхах.

Простуємо на високий верх, що належить до Чорногори, себто на видний добре з Ворохти Петрус (2022 м.). Цей Петрос (петрос — скала, ця гора дійсно на верху скалиста як нпр. Хомяк або на верху Синяк, або Довбушові комори біля Ямного) знаний з давніх грецьких часів і як Петрус (хоча в карпатських селах є і прізвища Петрус, нпр. в Ославах Білих) зі староримських часів.

Ідемо дорогою лісами плаєм. Всюди витоптані вівцями і коровами стежки.

За лісом у стіп Петруса розтягнулася прекрасна гуцульська полонина. Є тут як і всюди на полонинах низькі гуцульські колиби, будовані ще так, як колись за пра-прадідів. Всі ділі, уложені на фуґи, на вруби, всюди без одного цвяха. Довкола загороди для овець і коров.

Каменистим стрімким збічам пнемося на верх. За дві годині ми є вже на верху. Але і цей верх Петруса, як і дещо вищої Говерлі, дуже нечемний, бо все закриває мрякою вид; рідко коли вкрадеться проріз виду, але заки чоловік зміг зорієнтуватися, що воно таке там далеко, вже свіжі хмарки, що люблять лише верхами волочитися, заслонюють вам вид перед самим носом.

Раз лише вдалося нам побачити добре зелену, повну світла, долину Білої Тиси, що біжить викрутасами зпід полудневого підніжжя Говерлі, а праворуч у долині розлогий Ясінь з кількома церквами. Це все виглядає так ясно і прозоро, як який блистячий чеський „ляндшафтік“ у гарних рямцях.

Сходимо з верха в сторону Ясеня. Ідеться легко і швидко, так здається легко, якби злітав з верха, як то нераз у сні сниться. Високі, трохи вогкі мохи і трави мягко угинаються під ногами, скачемо „кільометровими“ кроками з купини і моху на купину (як на Хомяку під самим верхом).

За короткий час були ми вже на полонині біля ліса. А за лісом показується долина Чорної Тиси, що випливає в татарськім просмику і Ясень з полонинами, стогами, оборогами, і садами та нескінченими лісами на протилежних узбіччях гір. В Ясені рідко, але широко порозкидані доми (крім цієї частини Ясеня біля мосту на Тисі, де є крамниці) здовж гостинця, ліворуч залізнича стація. Саме заїзджає там поїзд мабуть з Вороненки, що пересунувся граничним тунелем.

Над Ясенем два верхи, Близниця і Свідовець, легко замрячені. „Там, де Чорногора сумно угрів край витає і де Біла Тиса шумно Чорну доганяє“.

Гарний і веселий тут світ. Немов лекше на душі, може під впливом більше на полудне висуненого клаптика українського неба і закарпатського підсоння.

В Ясеню йдемо до знаного нам з попередніх колись поїздок туди, українського ресторану з дуже добрим вином і щедрими українськими перекусками. Тут мешкав і перебував свого часу знаний чеський письменник, що писав тут свою повість про гуцульського розбійника. Тут з ним колись я стрічався і розмовляв про гуцульські відносини і становище українського населення. Він як чех обороняв чеський лад. Але досить добре визнавався в українських справах і міжнароднім значінні України.

Українці в Ясеню свідомі. Працює тут добре „Січ“ та інші товариства. Українці Ясеня вяжуть дружні відносини з гуцулами у Ворохті: вони взаємно себе часто відвідують. Одначе в останніх часах населення має тут усякі труднощі.

Українці в Ясеню дуже гостинні і привітні. Зранку всідаємо до поїзду і їдемо вздовж

поминула ця мода і наших канадійських земляків. Виростали, як гриби по дощі, преріжні організації, всякі соціялістичні федерації із ріжними чудернацькими назвами, підобраними „аля моде". Розуміється, що не обійшлося без большевицької зарази. Спролетаризовані українські землячки, що поза фабричні мури не бачили світу Божого, дуже легко підпадали большевицьким впливам. І в тих часах большевицькі течії поміж українською іміграцією на Сході Канади мали верх. Московські агенти використали оці настрої, стабілізували свої організації і своєю організаційною мережею охопили цілу Канаду з централею та пресовими органами у Вінніпегу, чим страшно пошкодили доброму українському імені серед канадійського неукраїнського громадянства. Були часи, коли слова „большевик" та „українець" були синонімами. Це часто-густо було причиною, що наших людей зовсім не хотіли приймати до роботи, а тих, що працювали, викидали геть на вулицю. І в часах економічної кризи, що не оминула Канади, наш землячок гірко відпокутував за свою большевицьку дурійку.

Але дальші події на Наддніпрянщині отворили неодному очі, так, що після цього українці з Канаді поділилися на два табори — національний та большевицький. В часах цього поділу ще були випадки, що деякі малосвідомі перебігали з одного табору до другого. Але після голоду на Наддніпрянщині національний табор став неприступним бастіоном для московських агентів, збільшуючи постійно свої ряди новими силами, а навпаки, большевицький табор, деморалізований подіями в Росії, внутрішніми розколами, почав постійно тратити на впливах і перестав бути загрозою для національного табору.

III.

Ось на такому то підкладі розвивалося громадсько-організаційне життя українців-емігрантів по цілій Канаді, і в Торонті зокрема.

Большевицький табор у початковій стадії стояв міцно спаєний організаційно, а національний — навпаки диференціювався на ріжні більші та менші групи. Кожна з тих груп орієнтувалася та орієнтується на якусь політичну течію в Рідному Краю або на якусь культурно-освітню установу.

Передовсім треба згадати про найстарші українські установи, себто церковні організації. Отже в Торонті є дві українські греко-католицькі парохії — одна в самому місті, а друга на західному передмісті т. зв. Вест-Торонто. (Недавно зорганізовано третю на східній частині м. Торонта). Обидві мають свої власні церкви та поважну скількість членів-парохіян.

Є в Торонті і Українська Православна Церква (автокефальна), зорганізована кілька літ тому.

Крім цього багато нашого брата поприставало до ріжних чужих релігійних сект, яких у Канаді тьма-тьменна. Але найповажнішу групу становлять українські презвитеріяни, що навіть мають свою окрему парохію.

Є в Торонті — в місті і на західному передмісті два Т-ва „Просвіта", що мають чисто культурницьке завдання і за зразок беруть „Просвіти" у Рідному Краю.

Треба згадати теж про організацію українців, що офіціяльно зветься „Союз Українців гетьманців-державників", а фактично визнавців гетьмана П. Скоропадського. Поділені вони на два „коші". Небагато їх є, але треба признати їм слушність: всі вони солідарні члени організації. Вони єдині українці в Канаді, що плекають військового духа і проходять військовий вишкіл у канадійській мілїції. В Торонті друкується орган гетьманців на Канаду — „Український Робітник".

Є в Торонті теж організація крайне націоналістичного напрямку — Українське Національне Обєднання, або в скороченню УНО, організація молодих людей, що орієнтуються на ОУН, і мають нагоду в Канаді добре викричатися, бо тут безмежна свобода слова. Уся їхня „націоналістична" революційність полягає в тому, щоб обкидати болотом старші організації за їхній „опортунізм", який полягав в тому, що старші віком українські громадяни не такі гарячі, як молодики, та й таки розсудливіше дивляться на справу. Рівночасно треба згадати організацію українських військових — Українську Стрілецьку Громаду, що фактично дала почин Українському Нац. Обєднанню, але останніми часами розлучилася із своєю дитиною, що є більш революційна як батьки.

Осторонь стоїть Т-во „Оборона України" — організація чисто політична, ідеольогічно звязана з Українською Радикальною Партією. Організаційно вона звязана з такими самими товариствами в Злучених Державах, де є їх централя. На торонтонському ґрунті ця організація поважнішої політичної акції не проявляє, зате вона має здисциплінованих жертвенних членів, що в останньому році зложили на старокраєві добродійні цілі („Самоосвіта", Український Робітничий Дім у Львові тощо) приблизно 800 дол.

Є ще в Торонті відділ СУС-а (Союзу Українських Самостійників), організація з чисто політичними завданнями, закроєна на ширшу скалю (має відділи по цілій Канаді), але завдяки недоцільній тактиці останніми часами починає тратити свої давніші впливи. Головною причиною цьоoo явища є релігійна нетерпимість, що понурим маривом нависла над цією симпатичною організацією. Члени її мусять бути членами Української Православної Церкви. Кожного, хто не є визнавцем цього віроісповідання, не вважають 100-відсотковим українцем. Лихо в тому, що тепер Українська Православна Церква в Канаді переживає дуже затяжну кризу, що дуже пошкодила впливам та розвиткові СУС-а. Зрештою про ту цікаву організацію, що має за собою добру історію в Канаді, вартоб написати окрему статтю.

При всіх вичислених організаціях та церквах є ще ріжні секції, як от жіночі та дитячі „Рідні Школи", спортові, драматично-співоцькі гуртки тощо.

Годиться згадати, що в Торонті є кілька допомогових організацій, як от чотири відділи Т-ва „Взаїмна Поміч" (централя у Вінніпегу), що разом мають майже тисячку членів, та два братства св. Миколая (українська греко-кат. допомогова організація).

Осторонь українського життя стоять большевики, що останніми часами дуже вперто намагалися створити т. зв. „Народній фронт", але діставши від усіх доброго прочухана, замовкли. Більших впливів серед українського громадянства тепер в Торонті не мають. Вони животіють чужою допомогою, головно жидівською. Навіть їх будинок находиться вже майже в жидівських руках.

Але найповажнішою, найстаршою та найбільш заслуженою українською організацією в Торонті є Т-во „Український Народний Дім", що про нього постараємося написати окрему статтю.

Торговельно-економічних установ українці в Торонті мають багато. Є кооперативні та спілкові, а найбільше приватних. Українські купці навіть мають свою окрему станову організацію.

Тепер читач може переконатися, яка неточна інформація про торонтонських українців подана в III. Українськім Статистичнім Річнику, а такої організації як „Центральний Комітет Обєднання Українців Східної Канади" вже давно-давно нема.

Г. Шумливий.

В. Шановних Авторів і Дописувачів просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

Тиси. Минаємо малу купелеву місцевість Буркут-Кваси, опісля містечко Рахів. Залізниця веться як вуж понад берегом Тиси і кілька разів прохoвується через тунелі. Вид з вікна вагону дуже гарний і швидко в бігу змінюється.

Доїздимо до Трибушан на чесько-румунській границі. Трибушани то добрий вихідний пункт у трибушанський бічний хребет Чорногори. Ідемо в цей хребет здовж понад потік Білий, щоб дістатися на трибушанський верх „Піп Іван" (ще є в Чорногорі — як відомо — другий верх Піп Іван в полудневому напрямі від Жабя). По дорозі стрічаємо чеського гранічера, який навіть не звертає на нас уваги, має до нас довіря тільки глянувши.

Відвічні ліси тягнуться аж під сам верх „Попа Івана". Височезні смереки не бачили тут ще сокири; молоді смереки ростуть на старих колодах, струпішілих вже, бо давно повалив їх вихор, буря чи старість. Тиша довкола така, що аж в ухах дзвонить.

Нараз десь з-під ніг зірвався величезний готур і полопотів алеєю-стежкою догори, скоро десь скрутив у бік і зник. Трудно було приглянутися йому добре. В Чорногорі і там в цих лісах є ще також тетерев подібний до готура, дуже злющий, коли бється із побратимом, значно менший від готура. Тетерев гніздиться також у мокравих старих борах, звичайно на березі ліса, а не так, як готур, що перебуває в глуші лісів в середині бору. Самець тетерев має гарний, як ліра витятий хвіст; пера загнені на боки, як у когута додолу; готур має попросту розставлені пера на хвості.

Старезний ліс тягнувся і тягнувся, аж надокучило. По довгих годинах ми дійшли нарешті до схоронища під Попом Іваном.

Раніською випочаті ноги сами пнялися по скелистім боці на верх Попа Івана (1940 м.). В полудневій стороні має цей верх скелисті ребра, багато більші як ребра на північ від Говерлі; а вдолині глибоко на дні кітловини виблискують малі зелені озерця, подібні до озерець на полудневому підніжжі Говерлі, звідки бере початок Тиса.

Вид з Попа Івана гарний і далекий. Сходимо в північно-східний бік і відразу вилізаємо на дімок румунської граничної сторожі. На дімку стирчить висока жердка з трьохкольоровою румунською бляшаною хоругoвкою. Румуни гостять нас жентицею і хлібом. За документами не питалися, коли побачили, як несміло вистає з кишені шийка пляшки вина.

Румуни погано і неоднаково умундуровані — іншого коліру блюзка, іншого штани; в одного за довгі, у другого за короткі, взуття абияке, добре, що не босі. Виходимо з гостини та йдемо на північний схід хребтом і границею. Що шість кільометрів подибуємо такі самі румунські граничні домики. Скоро вина не стало.

Під ніч доходимо під верх Межипотоки і тут ночуємо в колишній делімітаційній станиці.

Звідси ще оглядаємо вечором верх Попа Івана, який добре видно. Розріжнюємо навіть бік, куди ми сходили і скелисті ребра. Чим більше темніло на світі, тим більше темнів і Піп Іван, лишилися лише загальні обриси і нагорі якби дещо загнута папафійка. Ще недавно бл. п. о. Наливайко, що був колись в Лунях, говорив, що він не лише наливайко, але і випивайко, ходив коло дому лише в такій мягкій папафійці (мягкій плюшовій шпичастій шапочці).

Все згодом потемніло довкола, лише звізди, якісь ясніші і більші в горах, заблисли у своїй красі. І спали ми під звіздами, бо колишня „делімітаційна станиця" мала добре подіравлений дах.

Холод не дав нам долежати до рана. Ще перед сходом сонця, як лише трохи провиднілося, рушили ми на верх, щоб ще і тут в горах побачити чудовий схід сонця.

Ідемо на верх Межипотоки (1716 м.). Але не вспіли ми дійти до сходу сонця на верх. Зрештою гарно виглядав цей схід сонця і збоку гори.

Оглянувши околицю з верха Межипотоки, попрямували ми на другий верх, дещо вищий, Ненизька (гора) 1822 м. Вид мали ми на цім верху прегарний. Видко гарні полонини, а далеко в полудневій стороні в Румунії пізнаємо хребет Родянських Карпат з гострим верхом Фаркулом; його довго ще було видно в морі інших верхів. Над полонинами досить низько кружляли сірі скельні орли беркути.

Сходимо в північно-східнім напрямі. Минає нас румунський кінний граничник. (Чехів гранічерів взагалі в горах не видно). Румун скоро і легко переїжджає крізь скали на низькім жилавім гуцулику.

Прямуємо на північний схід на верх Стіг (1655 м.). Тут кінчиться цей бічний хребет і лучиться з Чорногорою. Легко дістаємося на цей верх, покритий муравою і на самім вершечку знаходимо білий камінний триграний стовп, а на ньому з усіх трьох боків ріжні державні герби. Тут на цім вершку сходяться границі Польщі, Чехії і Румунії.

• • •

Похмоплені в думках сходимо дальше полонинами на північ над Чорний Черемош і його долину з чорними лісами. Йдемо на Буркут, щоб напитися буркутської мінеральної води, — може легше стане.

Опісля йдемо понад Черемош, минаємо клявзи, які побудовані на те, щоб збирати води, на яких попливуть дараби. Дістаємося до Жабя, а звідси шляхом до Ворохти, де ми як дома.

Не приготовили ще хліборобських машин до жнив.

Комісія совітської контролі при Совнаркомі СССР видала постанову про невдовільне приготування до нових жнив. Перевіренням устійнено, що нарком хліборобства та нарком совхозів зовсім невдовільно приготувалися до жнив. Направу комбайнів зорганізовано гірше, ніж торік. Машиновотракторні стації першого з них виконали до 1. IV. ц. р. 36 проц. пляну, тоді як торік цього дня було вже готово 76 проц. По совхозах направлено тепер 2.318 комбайнів, торік направлено 3.181. Особливо лишилися позаду совхози Кримської АССР, Азовсько-Чорноморський Край, Одеська і Дніпропетровська область. До областей Орджонікідзовського краю та багатьох інших ще не вислано резервових частин. Зобовязали голову голову Азовсько - Чорноморського Краевого совнаркому Кримської Республики Самедінова, Виконкому Ларіна та голов обласних Виконкомів Одещини і Дніпропетровщини Рашенка і Федяева перевести потрібні заходи, щоб МТС були готові до жнив та подати до відома контрольної комісії пороблені заходи. За невиконання цих наказів Москви постанова загрожує керманичам місцевих урядів поставленням перед суд... Це безголовя московського уряду, який напередодні жнив згадує, що нема ще навіть потрібних резервових частин для направи тракторів, і разом із тим загрожує карами за невиконання направ, незвичайно характеристичне для сучасних хаотичних відносин у СССР, які дають нагоду до численних переслідувань.

Лише сильна нація відограє належну ролю.

ПРОМОВА МІН. ҐЕБЕЛЬСА.

БЕРЛІН, ПАТ. У Ґельзенкірхен відбулася в неділю відправа округи пів. Вестфалії нац.-соц. партії. Перед 40-тисячною масою учасників виголосив мін. Ґебельс велику промову. Мотивом була справа відродження Німеччини М. ін. мін. Ґебельс говорив: Нехай вороги Німеччини на світі і ті нечисленні, що залишилися у краю, знають, що німецький нарід не має вже нічого спільного з народом боягузів, прислужників чи пацифістів. Нехай знають, що нац.-соц. рух є могутнім пястуком народу. Нема місця на надії закордону щодо можливости відорвати поодинокі частини нашого народу. Ствердив, що лише сильна Німеччина приєднає собі приятелів і навіть їх уже має. Одночасно підкреслив, що лише обєднаний нарід відограє належну йому ролю у міжнародньому концерті. Цієї єдности береже саме націонал-соціялістичний рух і тому ніколи не позбудеться.

Виступив теж проти духовенства, кажучи, що духовенство говорить по церквах: Бог, але думає про світську владу. Бажають радо побіч, а навіть понад авторитет держави підняти свій власний авторитет. Цього не можна толерувати. Націонал-соціялізм не бажає спорів з церквою. Священники мають право голосити слово Боже, але не своє власне. Метою націонал-соціялізму здобути повну суверенність Німеччині. Німеччина не є вже тим жертвенним козлом з літ 1918—33. Вимова гармат німецьких воєнних кораблів після розбійницького нападу на корабель „Дойчлянд" є найкращим доказом.

Фабрикант арійців.

ПРАГА, 28. 6. ПАТ. Арештували тут д-ра Еґона Пшібрама з Франкфурту н. Меном, якого приловили в одній із праських церков як копіював підпис пароха із старих метрикальних книг. Після ревізії в готелевій кімнаті, де Пшібрам зупинився із спільником, найшли кілька фальшивих парохіяльних печаток, зроблених на основі старих взірців. Виявилося, що арештований фабрикував метрики, які мали доказати його клієнтам у Німеччині арійське походження. До церковних архівів дістався так, що представився як учений, який працює над історією старих німецьких родів. Фабрикація метрик мусіла давати арештованому д-рові Пшібрамові гарні доходи, бо замешкав був у люксусовому готелі.

„Відношення О. З. Н. до українців".

Минулої неділі на окружнім зїзді сільської організації О. З. Н. у Станиславові виголосив велику політичну промову сен. ген. Галіца, шеф цього сільського сектора. У своїй промові ген. Галіца між іншим сказав: „Живучи тут на станиці, де кожна пядь польського стану посідання є твердинею польської держави, розумієте добре, що гасло оборони вимагає тут у першу чергу обєднання всього польського елементу. Бо коли інтерес поляків мається тут не тільки втримати, але й зберігти належні йому провідницькі права в публичному житті, то кожний місцевий поляк мусить почуватися вояком добровольцем, добровільно ставати в ряді й підпорядковуватися наказові національного обєднання. Ви повинні завжди мати перед очима, що межі цієї землі визначила польська зброя. Польський стан посідання має тут свої права, окуплені трудом несення культури, оплачений теж пролитою кровю. Тому не були ми ніколи ні наїздниками, ні вайманцями".

Поляки — запевняв ґенерал — завжди були порядні у своїх змаганнях до „братерської співпраці". Українці „не розуміли тих наших щирих намагань і хотіли протиділати спробами викликати братню боротьбу чи розсаджуванням суцільности держави". Запевняв, що „Польща не хоче нікого винародовлювати, нічого чужого нікому не відбирає. Знає лише, що як господар ні не дозволить нарушити цілости свого господарства, ні ніколи не згодиться на зменшення своїх незаперечних прав до вирішування про хід публичного життя.

Змагаємо до будови нової, людової демократичної Польщі, яка кермована згідною й одноцілою волею, вмітиме оцінити всі вартости рідної культури. Одначе мусить вона бути й буде така сильна, що зуміє протиставитися кожному змаганню, що не вміло оцінити і пошанувати добродійств, що випливають з приналежности до держави".

Покликавшись на становище у справі національних „меншин" декларації полк. Коца ген. Галіца заявив:

„Якщо йде про практичну сторону, концентрація й консолідація польського елементу на „малопольських кресах" повинна бути така, щоби нашому таборові дала елементи до випрацювання засад постійної і одноцілої польської політики у відношенні до української меншини. Це завдання стоїть перед вами вперше чергу. Праця над його реалізацією не може мати зачіпного характеру, що стояв би нижче нашої національної гідности. Мусить вона мати рису витревалого, послідовного обєднування всіх польських культурн. і сусп. починів, рису постійного поготівля, що пильно сторожить, щоби не могли безкарно пройти нічиї спроби нарушити спокій чи видерти польському елементові його національні права. Рівнобіжно з цією вашою працею, зокрема на селі, мусить йти по лінії плянового й успішного підпомагання та розвивання всіх культурних і суспільних польських станиць у ділянці шкільництва, поширення освіти та в усіх ділянках духового впливу. Одначе сама моральна концентрація польського елементу тут не вистарчить. Бо дух кожної збірноти, хочби найбільше суцільний і активний заломлюється, якщо нема оперття на матеріяльні підстави. І це наглядніше в польсько-українських взаєминах на Станиславівській Землі.

Тут не поможе само биття на сполох, тут нема місця, ні часу на нарікання, а вже хіба найменше на ширення паніки. Мірою і пробою суцільности та видержливости народу в рівній мірі є його духова відпорність і його господарська активність та тугість. Бо вона є найбільш реальним і тривким доказом почуття праці для власної держави.

У своїй програмі на відтинку села наш табор поставив собі за ціль реалізацію цілої низки плянів, що в скріплюванні польського стану посідання на „кресових землях" будуть напевно великою поміччю. Говорю тут про наше змагання значно побільшити загальну суму селянського стану посідання землі".

Ярослав Весоловський.

У 20-І РОКОВИНИ СМЕРТИ.

Нераз нагадую собі Ярослава Весоловського, коли роздумую і розважую те, що ділялось у передвоєнному часі (1907—1914. рр.) та порівнюю з тим, що діється тепер.

В останніх днях нагадав мені Галактіон Чіпка згадкою у своєму фейлетоні про Ярослава Весоловського отсими словами: „Не знав я Ярослава Весоловського, чув тільки багато про нього. Чув про його щире серце, чув про його бистрий ум, про його громадянську чесноту, — бо жива ще слава про „ідеального головного редактора"...

А я знав особисто Ярослава Весоловського, члена редакції „Діла", що хоч не був головним редактором, то всеж таки був таким редактором, що робив наше „Діло" органом живим та ідейним.

Він звернув був на себе увагу нашого громадянства в місяці лютім 1907. року, коли разом з нашими студентами університету вертався з судового арешту і з балькону Народньої Гостинниці промовив до зібраних у поході громадян: „Ми зробили те, що було нашим обовязком, нехай всі роблять так, а скоро буде лад! Нехай всі сповнять свій обовязок, так як ми! Тож не величайте нас, як героїв, але будьте всі героями!"...

Ось так відповів Ярослав Весоловський львівським громадянам, що демонстраційно відпроваджували українських студентів, коли вони верталися з арешту при вулиці Баторія, де були розпочали ґенеральну голодівку.

Це був час заворушень у львівському університеті, в котрому ректор університету д-р Ґризецький впустив був поліцію до університету і вона відставила к. сто українських студентів до арештів. Тут виступив Ярослав Весоловський і як студент і як український громадянин.

Опісля він визначився як член редакції „Діла", і про цю його діяльність згадано в тому фейлетоні.

Він належав до тодішньої української радикальної партії, але партійні постанови не вдержували його від того, щоб мати щире серце для щоденника „Діло" — в імя служби для національної ідеольоґії українського народу. Як розповідач важних подій з життя рідного народу і з життя культурних народів світа, він зображував їх кожного дня негайно і вірно, щоби приєднувати українське громадянство до свого щоденника, щоб воно відчувало і розуміло значіння передовсім своєї преси для себе, а не шпирало по чужій пресі і не затрачувало ні національної ідеольоґії ані громадянської солідарности.

Отсе був той його неоцінений хист журналіста, що орієнтувався негайно і зараз подавав усе, що треба і якслід у „Діло", щоби вдоволяти своїх читачів та не пускати їх, щоб вони інформувалися поза своєю пресою. Цей живий талант помічувати грядучі події і провірені негайно передавати своєму громадянству з любовю і щирістю, був свого роду мистецтвом його журналістичного пера.

Нагадую собі такий випадок, що в якійсь важнішій справі промовляв я у краєвому соймі у Львові в полудневій годині. А коли я відтак прийшов домів пополудні в годині четвертій, мені доручили вже „Діло" з докладним змістом моєї соймової промови. Я сам тоді здивувався, бо звичайно появлялись вісти з посольських промов у пресі другого чи третього дня, або ще й пізніше. Так розумів Весоловський вагу актуальности у своїй журналістичній праці.

За це наші громадяни без огляду на партії високо поважали журналістичний хист і характерність Ярослава Весоловського і тому по ньому лишилася правдива історія про ідеального редактора.

І у Відні, в часі світової війни, я часто сходився з Ярославом Весоловським та з ним складав віденський календар „Кривавого Року". В часі його недуги я відвідував його і потішав. Тоді він висказував сердечне бажання: **Хочу жити і працювати для рідного краю!** Та на жаль: залишилась тільки історія нескінченого життя і вдячний спомин...

Д-р Кость Левицький.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Країна дивогдядних законів.

Америка йде з поступом часу, випереджуючи всі частини світа і саму себе. Не тільки в машинах і примхах, але і в законах. Американські правники не всилі спамятати безліч щораз-то нових і старих законів. І хоч нових законів щораз більше, часто старі через них не тратять своєї сили, бо їх не касують. У Меріленді уряд уважав за відповідне недавно скасувати один закон, який у неодному стейті надалі має свою силу. Він каже: „Священникові не вільно давати гроші залізничим урядовцям або готелевим портієрам за те, щоб вони заохочували молоді пари взяти негайно шлюб у нього". На наш розум виходилоб „ясно, що не вільно", а деякі органи американської преси обурюються, що в Меріленді касуючи такий закон дозволяють священникам таким негарним способом збільшувати свої доходи.

Від залізниці до підсніжників.

Саме вийшла книжка американця Фультона п. з. „Край вічних законів", з якої довідуємося про деякі цікаві закони досі правосильні в ріжних частинах Америки.

У північній Дакоті „кожна особа, що не скінчила 15 літ мусить триматися на 5 метрів далеко від залізниці, коли вона не є в товаристві родичів або якогось опікуна". У Мічігені не вільно робити судового засідання,. в коршмі або ресторані. Хто намовляє індіян до воєнних виступів, той заслуговує на досмертну кару вязниці або смерть. У Ню Йорку досі не скасували закону, що в неділю не вільно грати в гольфа (хоч усі грають). У стейті Ню Йорку не вільно індіянам купувати землі, а кінські перегони не можуть відбуватися ближче як на віддалі пів милі від судового будинку. У Масачузетс не вільно збирати підсніжників підспівуючи при цьому".

Від гармат на весіллю до стоноги на обід.

У Пенсильванії загрожує висока кара тим, що підчас весілля або забав стріляють з гармат. У стейті Айдаго не вільно ловити рибу сидячи на коні або стріляти до диких птахів з вікон трамваю. В Огайо карають гривною або арештом машиністку, яка повторить комусь те, що їй диктував її шеф у бюрі. У південній Кароліні кожний може брати зі собою до вагону дитячі візки, хочби їх було багато — задурно. У Джорджії пацієнт може подати в суд дентиста під замітом... жорстокости; дентистові загрожує гривна або втрата професії. У Канзас „не вільно прилюдно їсти вужів, ящірок, скорпіонів, тарантул і... стоног".

У більшости американських стейтів закон означує довжину простирал по готелях з огляду на моральність. З тої самої причини у східній Вірджінії лікар може подати особі жіночого полу насонний лік тільки у приявї третьої особи; у північній Кароліні у готелевих кімнатах із двома ліжками, ліжка мусять бути віддалені одне від одного щонайменше на дві стопи; у Джеорджії приписано, в яких купелевих штанцях (колір, грубість) і коли та де можна купатися. У Вашингтоні не вільно автомобілістові їхати публичною дорогою, коли він тримає в обіймах другу особу.

Хто не знає тих усіх приписів, зовсім інших у кожному стейті, мусить платити грошеву кару і — їхати далі.

—o—

Світові вистави в Парижі.

Світова вистава в Парижі має представити всім культурний дорібок людства. Кожний може побачити наглядно мозольну працю людей за останнє століття.

Масовий наплив чужинців.

Покищо багато павільонів стоїть ще не до вжитку, хоч речинець відкриття вистави пересунено. Мешканці Парижа не звертають на це уваги, бо пригадують собі вистави з попередніх літ. Тоді траплялися нераз дивовижні пригоди, що відстрашують сьогодні не одного француза.

У 1855. р. відбулася в Парижі перша світова вистава. Французька преса широко розписувалася про приготовні праці та значіння велитенської вистави, що стягнула до Парижа непроглядні маси народу. На маргінесі цих писань стрічалося коротесенькі замітки: „Позір! На Париж наступають дикі звірюки".

„Звірюками" прозвали французи чужинців, що прибули чисельно на виставу. Наплив чужинців був такий великий, що в Парижі забракло харчів. Місцеві мешканці втікали зі страху на провінцію, щоб не вмерти з голоду. Всі приватні доми, віллі та пансіони й готелі віддано до вжитку гостей. Тоді багато людей ночувало під голим небом. У Парижі було ввесь час дуже глітно.

Гумористичні моменти.

На світову виставу прибули визначні люди — репрезентанти ріжних ділянок науки й знання. Тоді приїхала теж англійська королева Вікторія.

Яке-ж було всіх здивування, коли зі залізниці висіла королева з кошиком у руці. Вона везла на виставу папугу, що по дорозі вдушилася.

Раптом залунали голосні сміхи. Королева була дещо збентежена, швидко зрозуміла гураганний сміх приявних та заявила, що скрізь їздить зі своєю папугою.

Продовж десять днів королева цікавилася живо виставою та сторонила від людей. Вона перебувала тоді в Парижі під іншим прізвищем.

Визначні мужі відвідують..

Світова вистава у 1867. р. пройшла теж під знаком сензацій. Тоді запрошено багато европейських монархів, що появлялися зі своїми вищими урядовцями.

Прибув Наполеон III., російський цар, цісар Вільгельм, баварський король Людвик та султан Абдуль-Азіс. Не бракло теж визначних мужів держави, як Бісмарк, чи Мольтке. Організатори вистави докладали всіх зусиль, щоб гості мали ввесь час розривку та найкращі спогади.

В 1878. р. маршал Мак-Магон найшов своєрідний помисл. Він віддав до вжитку людей помисл, щоб кожний спробував хоч на хвилину плавати в безмежних просторах повітря. Знову якийсь американець показував усім машину, що сама говорить. Одначе на це диво ніхто не звертав уваги.

Кожний спішив тоді на Марсове поле, щоб глядіти з насолодою на різьби славного Бартольди. Велике зацікавлення викликав памятник свободи, що сьогодні видніє в пристані Ню Йорку.

Розривки.

Багато людей прибуло теж на виставу в 1889 році. Тоді зїхалися популярні особи світа, щоб оглянути цікаві експонати та провести весело час.

Продовж вистави відбувалися найріжнородніші імпрези, що забавляли гостей. Під голим небом збіралося нераз 600.000 людей, щоб подивляти танки Альжиру, чи слухати мельодійні пісні ріжних народів.

У Парижі не бракло тоді дивовижної залізниці, що обїздила за вісім мінут.. довкруги світ. Знову відповідна вінда раз-у-раз возила гостей на вершок вежі Айфля, що вписувалися до золотої книги.

Коли переглядаємо атракції світових вистав у Парижі, мимохіть насувається гадка, чи цього року парижани належно вивяжуться з своїх завдань? Бо-ж, як відомо, позізджаються до Парижа люди з усіх закутин світа. Неодин може думає, що викличе сензацію дня париської вистави.

Незабаром — побачимо.

Помста індійського раджі.

Тисячі людей щезає щодня безслідно. Найчастіше знає про це тільки найближча родина та поліція, що шукає за ними. У великих містах віддавна відомо, що люди, які мають на совісті ріжні злочини або хотять почати нове життя тому, що минувшина перешкоджає їм у карієрі, втікають під зміненим прізвищем із свого середовища — невідомо де і куди.

Льондонська преса приносить одну кримінальну історію, що моглаб живцем перейти до сензаційного роману. Ця історія почалась три роки тому в Ніцці і щойно тепер знайшла свій епільог. До одного трупа прийшов другий, — за злочинцем — уже тепер відомим — шукають по цілій... Індії.

Труп і таємнича отрута.

18. травня 1934 р. найшли в околиці Ніцци трупа 29-літньої гарної молодої жінки — Діяни Вердіє, англійської громадянки. Найшли його у власній віллі. На тілі було тільки одне місце задряпане. Лікарі ствердили, що вона вмерла від якоїсь таємної отрути, яка влилася в її тіло через це задряпане місце. Служба Діяни Вердіє зміла сказати тільки те, що пані покликана телефонічно виїхала до Ніцци до якогось готелю і вернулася пізно вночі додому. Поліція не найшла ніяких слідів душегубця.

Аж цього року один молодий англієць Джон Вокер приїхав з Індії до Льондону і зложив у Скотлянд Ярді (таємній поліції) заяву про свої пригоди. Він служить при війську в Індії. Там шукав за убивником Діяни Вердіє. Вердіє була спільна знайома його та його товариша зі студентських часів індійця Магмуд Мірзи, що студіював у Кембрідж. Вони познайомились обидва із Діяною восени 1932 р. і обидва з н її закохались. Діяна воліла Магмуда Мірзу. Мірза взяв з Діяною потайки 3. лютого 1933 р. шлюб; Вокер був їх свідком і кілька годин пізніше відїхав до Індії.

Коротке щастя.

Вокер не переставав листуватися з Діяною Вердіє, що поселилась у Франції. Перші місяці її подружжя були щасливі. Небавком Мірзу відвідав якийсь індієць, що став його приватним секретарем. Едруп — так він називався — мав величезний вплив на свого пана. Мірза повторяв щораз частіше, що мусить вертатися до Індії. Він грав визначну ролю в національному руху у північній Індії і намовляв свою жінку виїхати туди разом з ним. Вона не хотіла. Одного дня Мірза з Едрупом щезли по індійськи.

Від тоді Вердіє жила самотно коло Ніцци. Кілька місяців пізніше вона дістала лист від Мірзи з домаганням, щоб приїхала до нього, бо він не може без неї жити. Були і погрози, що коли вона не послухає — кара її не мине. Діяна Вердіє не послухала і — вмерла.

Шукають князя злочинця.

Вокер упевняє, що знаючи історію подружжя Діяни мав підозріння від першої хвилини на звістку про її смерть — на Мірзу. Він рішив на власну руку перевірити цей здогад. Магмуд Мірза — князь, раджа, що має власну палату. У цій палаті Вокер не знайшов його; Мірза скривається. Едруп заявив його підданим улітку 1934 р., що їх пан утопився на морі. Англійська поліція заарештувала Едрупа. Він заявив, що Діяна Вердіє заслужила на кару згідно з законом святих індійських книг; де є Магмуд Мірза цього він не знає.

Кілька тижнів тому знайшли Джона Вокера під його наметом пробитого ножем. Перед смертю він заявив, що це помста Мірзи. Тепер англійська поліція пробує знайти Мірзу в царстві, де факіри могли би скрити тисячі злочинців.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „РЕМІСНИЧО-ПРОМИСЛОВА БУРСА" У ЛЬВОВІ.

Загальні Збори цього Т-ва, що відбулися 27. 6. у просторій салі „Зорі", виявили вже не перший раз, до яких успішних вислідів доводить жертвенна й метка праця проводу. Для кращого насвітлення діяльности Т-ва перейдемо по черзі поодинокі точки зборів. Їх відкрив відомий опікун молоді о. А. Бучацький, голова Т-ва, що згадавши незабутніх членів Т-ва бл. п. д-ра С. Федака й о. Т. Попеля, передав голос секретареві проф. Цьоньові, який наперед відчитав протокол попередніх Загальних Зборів, опісля всебічно накреслив діяльність виділу. Вся вона передовсім концентрувалася коло продажі непригожого на бурсу будинку при вул. Ходоровського, що й перейшов в українські руки, і коло купна та ремонту двох нових обєктів при вул. Бартосівної ч. 3., які і своїм здоровим положенням і внутрішнім розкладом саль відповідають виховним цілям заведення. Коли бурса при вул. Пасічній під дбайливою опікою високодостойного Основника й Опікуна Митрополита є вивінувана, як годиться на виховний осередок, то в новонабутому обєкті треба було поробити чимало санітарно-гігієнічних інновацій, що потягнуло за собою великі кошти. Та великий напли́в сільської молоді настирливо примушує Т-во получити оба куплені обєкти спільними стінами й одним дахом, що дасть більше місця та облекшить виховну працю. Коли українське громадянство починає вже розуміти величезне значіння ремісничих бурс і зачинає йти їм з поміччю, то самозрозуміло, що львівські ремісничі бурси мусять відчути теплу опіку і визначну поміч нашого громадянства. А пекучу потребу такої помочі зясував скарбник Т-ва п. М. Ґебус, який стислими і холодними цифрами просто бив у сумління громадянства. На самеж виживлення вихованків-ремісників (100—120) видано в мин. році 13.942 зол. 20 сот. На культурно-освітні цілі в одній бурсі при вул. Пасічній видано 340 зол. 20 сот., вода і прання білля 318 зол. 46 сот. Ось ті і подібні суми йдуть на духово-фізичні потреби вихованків, а чейже вони є членами нашої суспільности, і не будь помочі нашого громадянства, не матимуть вони ні того мінімум, потрібного до життя й розвитку. 40 літ праці, пройдених Т-вом і видання ювилейного збірника Т-ва під умілою редакцією м-ра Я. Чуми промовисто говорять про муравлину працю минулих і теперішніх діячів Т-ва.

Звіт о. Годунька обіймав внутрішнє життя обох бурс, де життя вихованків сперте передовсім на засадах християнського виховання, концентрується в їх самоврядних гуртках, як: УРСК, що бажаючи придбати новий виряд, видав культурно зладжену книжку, далі в кооперативі, Відродженні, амат. гуртку, бібліотеці і ведених о. головою А. Бучацьким літніх таборах на Соколі.

З черги звіт Контрольної Комісії, зложений дир. Горалевичем, підкреслив безкорисну працю д-ра П. Цимбалістого і радн. Рожанківського для добра Т-ва і вихованків, ствердив зразкове ведення рахункових книг під педантним і бачним оком п. Ґебуса, ствердив теж чистоту і здорове прохарчування молоді та вніс на признання абсолюторії, що і принято.

Вибір нового голови Т-ва, котрим знову став о. проф. Бучацький, пройшов однодушно. Вибором наново вильосованих членів Гол. Ради закінчено передостанню точку. Дискусія, чи радше бадьорі голоси громадян торкалися негайної помочі громадянства, дуже потрібної на сплату решти довгу і розбудову купленого дому, а також на придбання третьої домівки-бурси в околицях Жовківської або Замарстинівської вулиці.

Національним гимном закінчено отсі наскрізь ділові Збори, що дають певну надію дивитися яснішим оком на будуче наших міст.

З листів до Редакції.

ВИЯСНЕННЯ ГОЛОВИ ГОЛОВНОГО МИРОВОГО СУДУ ВПУВ.

На Загальних Зборах ВПУВ, що відбулися в суботу 26. ц. м. по відчитанні присуду Головного Мирового Суду з обширними мотивами у справі дир. Зеленого між іншими складав вияснення теж дир. Петрицький, член згаданого Суду, кажучи, що з приводу недуги не брав участи у видаванні присуду, ні у зладжуванні мотивів до нього. Отже стверджую категорично, що п. дир. Петрицький був заступником голови Гол. Мирового Суду ВПУВ і був приявний на цілій розправі проти п. Андрія Зеленого в днях 1. і 2. лютого 1937 р. та разом з цілим Головним Мировим Судом брав участь у зладжуванні мотивів присуду.

Члени Гол. Мирового Суду ВПУВ. ухвалили зложити свої мандати на засіданні 10. червня, а не 7. червня ц. р., як це помилково надруковано в звідомленні „Діла".

Іван Герасимович,
голова Гол. Мирового Суду ВПУВ.

•

Слід згадати, що у справі дир. Зеленого Загальні Збори приняли одноголосно внесок п. Сидора такого змісту: „Загальний Зїзд ВПУВ уповажнює зліквідувати спір між дир. Зеленим і Т-вом у той спосіб, що грошеві претенсії Т-ва до дир. Зеленого і дир. Зеленого до Т-ва мають бути взаємно уморені". Під кінець нарад переведено м. ін. коротку дискусію над напрямними зміни фатального статуту Т-ва. Проект зміни статуту вирішено піддати під основну дискусію на сторінках „Учительського Слова".

—o—

Союз Польщі і Румунії проти Сходу.

ВЕЛИКА ВІЙСЬКОВА РЕВІЯ У ВАРШАВІ.

Румунський король Кароль II. і кн. Михайло приїхали до Варшави, де гостять у президента Польщі. В неділю 27. ц. м. на Мокотовськім полі відбулася дефіляда польських військ усіх родів зброї перед королем Румунії. Король у білому однострою маршала румунської армії в авті президента Польщі разом із Президентом приняв дефіляду піхоти, кінноти, артилерії і летунства. Населення Варшави витало короля ентузіястично. З черги король і наслідник престолу склали вінець на могилі Незнаного Вояка. У звязку з цією візитою відомий публіцист Сатвінов пише у „Нaєс Вінер Журналь", що **Польща і Румунія заключили оборонний союз проти Сходу.**

—o—

Вибори до громадських рад на Буковині.

ЧЕРНІВЦІ, 28. 6. ПАТ. Вибори до громадських рад у південній Буковині принесли величезну перемогу правлячій тепер у Румунії ліберальній партії. Вона здобула 30 мандатів на загальне число 35.

—o—

Промова міністра д-ра Франка.

ШТУТҐАРТ, 28. 6. ПАТ. Міністр д-р Франк виголосив учора на зїзді промову до 120.000 слухачів. Міністр сказав м. ін.: Як національні соціялісти бажаємо гаряче, щоб в Еспанії правда затріюмфувала над большевизмом. Жертви вбитих на панцирнику „Дайтшлянд" повинні отворити очі народам і злучити в енерґійній спільній акції. Ми щораз більше працюємо для мира і нашим незломним бажанням є робити все, що служить для мира, одначе, щоб мир удержати, мусимо здобути те, щоби нас трактували нарівні з іншими краями. Кольоніяльна справа стоїть отвором перед великими державами та дає нагоду виявити їм мирну волю та признання наших прав до рівного з ними трактування.

Арештували сестрінка Троцького.

ЛЬОНДОН, 28. 6. ПАТ. Райтер повідомляє з Москви, що там арештували сестрінка Троцького, директора ленінградської пристані, Бронштайна. Йому закидають саботаж та що 16 кораблів довів до стану нездібного до вжитку. Крім Бронштайна арештували його заступника капітана Трофімова.

—o—

Німецький міністр війни в Будапешті.

БУДАПЕШТ, 28. 6. ПАТ. Нині в год. 11.30 прилетів тут літаком із Берліна міністр війни Німеччини маршал Бльомберґ. На летовищі привитав його мадярський міністр національної оборони ґен. Редер та італійський і німецький посол у Будапешті. Маршал Бльомберґ зложив вінець на могилі Невідомого Вояка, опісля приймав його сніданням ґен. Редер. Вечором буде обід у честь маршала Бльомберґа у міністра закордонних справ Кані. У вівторок прийме Бльомберґа на сніданні прем. Дарані. Вечором міністр нац. оборони видасть обід і равт у честь німецького гостя. У середу мін. Бльомберґ відвідає реґента Гортія у його посілости Кендереш, звідки вернеться до столиці в четвер рано, після чого передполуднем вернеться до Берліна.

—o—

Національний корабель обстрілював пристань Саґунт.

ПАРИЖ, 28. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Валенсії, що в год. 2.45 національний корабель, мабуть кружляк „Канаріяс" випустив яких 15 стрілен на пристань Саґунт, що є 25 км. на північ від Валенсії. Здається, що жертв у людях не було. Прибережні батерії відстрілювались, а корабель відплив у напрямі Балеарських островів.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН

Перед львівським судом присяглих станув у понеділок 28. ц. м. 23-літній Степан Трохімчук з Бобятина пов. Сокаль, якого прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Ак обвинувачення закидає підсудному, що він був районовим командантом ОУН і уладив — з наказу вищих властей ОУН — листопадове свято в Бобятині в 1936. році. Підсудного боронить д-р Степан Шухевич і м-р Богдан Гвоздецький (оба зі Львова). Розправою проводить суд. Льокер, обвинувачує прок. Лашкевич. На основі вердикту суддів присяглих трибунал засудив Трохімчука на на 4 роки вязниці.

ЗА ВБИВСТВО М. БІЛЕЦЬКОГО.

Дня 23. і 24. червня ц. р. судив окружний суд у Львові на виїздній сесії в Мостах Великих справу вбивства Михайла Білецького з Двірців пов. Жовква. На розправу прибула ціла поліційна школа в Мостах Великих, як на одну з важніших і зразкових розправ. М. Білецького вбила молодь дня 19. серпня 1936. р. під закидом, що він є провідником комуністичного руху в околиці.

Прокуратура при львівськім окружнім суді притягнула до відповідальности за це вбивство Зенона Бучму та Івана Лущика, обох з Камінки-Бишків і Андрія Мися з Сільця. По переведеній розправі засуджено Івана Лущика на 4 роки вязниці, Зенона Бучму на півтора р. вязниці, а Андрія Мися увевиннено. Розправою проводив суддя окружного суду Бітнер, боронив м-р Богдан Гвоздецький зі Львова як заступник д-ра Ст. Шухевича.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— **Живець Черче, вілля „Надія"** — першорядний пансіон поручає комфортові кімнати, знаменитий харч. Просимо приїзжих не слухати мешканевих агентів, начебто не було у нас вільних кімнат. 1198 3—5

— **Вписи до фахово-доповняючої дівочої школи Р. Ш.** відбудуться 2. і 3 липня пополудні від год. 6. до 7. (від 18.—19. год.) у шкільній домівці при вул. Моджеєвської 9. Приймається дівчата, що скінчили всенародню школу та 14. рік життя. Здібні в кравецтві можуть зголоситися до приготовляючої кляси також і без скінченої всенародньої школи. Наука триває два до трьох років. Школа призначена для кравецьких, трикотарських та інших термінаторок. Рано термінують учениці по кравецьких, капелюшницьких та інших споріднених робітнях, які собі вишукують, а пополудні відбувається шкільна наука. Предмети навчання діляться на загально-освітні та фахові. Учениці побирають науку: релігії, української і польської мови, кореспонденції, рахунків, книговодства, громадянства, шиття, крою, фахових рисунків, товарознавства, господарства, гігієни, руханки та співу. В шкільних гуртках організують сценічні вистави, концерти, відчити й інші імпрези. Вчать кваліфіковані сили. Школа має концесію Міністерства і дає право на визволення після кінцевого й челядничого іспиту Для замісцевих бурса. Прохання в справі інформацій та прийняття до бурси посилати на вул. Кошарову 12. (бічна Янівська). Наука в школі безплатна. Вписове 6 зол. річно. Оплата за науку варення 1 зол. місячно. До вписів предложити: метрику або метрикальний витяг, останнє шкільне свідоцтво й посвідку щеплення віспи. — **Управа школи.**

— **Заг. Збори Т-ва „Ощадність".** Пригадуємо, що Загальні Збори Товариства „Ощадність", для господарности і добробуту, кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові, відбудуться в **середу 30. червня** ц. р. в год. 6. пополудні в салі засідань Центробанку при вул. Костюшка ч. 5. на І. поверсі.

— **Українські дівчата з гімназії в Ржевницях — гостями югославянської дитячої кольонії в Кралевицях.** Старанням Франі Тавчаревої, придворної дами югославянської королеви, для 2-х українських дівчат зарезервовано місця в кольонії, що її утримує „Коло югославянських сестер у Любляні". Наші дівчата з Ржевн. гімн. будуть цілий липень в товаристві югославянських сестричок, ознайомляться з їх побутом та познайомлять їх із українською піснею, думкою і танцем.

— **„Запорожець за Дунаєм" у чеській опері.** Праський національний театр має поставити у майбутнім сезоні українську оперу „Запорожець за Дунаєм". Ролі вже розписано і підготовча праця розпочалася.

— **Ректорат Українського Вільного Університету на новий акад. рік.** В Українськім В. Університеті у Празі відбулися академічні вибори. На ректора вибрали проф. Дмитра Антоновича. Проректором залишається проф. С. Шелухин.

— **Історично-Фільольогічне Т-во в Празі** закінчило 14-ий рік діяльности й розпочало 15. Товариство обєднує тепер 54 членів, здебільша високошкільних професорів і доцентів. Чужинців у складі Т-ва є тільки двох: чех д-р Й. Риба — чл.-співробітник та чл. проф. гельсінфорського університету, б. посол Фінляндії в Києві, д-р Г. Ґуммерус. Решта українці. На чолі Т-ва ввесь час стоїть і його діяльністю кермує проф. Д. В. Антонович. До Управи на останніх зборах вибрані: проф. А. Яковлів — заст. голови, проф. Ф. Слюсаренко — скарбник і доц. д-р С. Наріжний — секретар. Ревізійна Комісія вибрана в складі проф. В. Садовського та проф. Ст. Сірополка. В минулому році Т-во відбуло 25 наукових засідань, на яких вислухало й обговорило 32 праці своїх членів. Цим кількість засідань від початку істнування Т-ва доведена до 381, а кількість рефератів досягла числа 580. Товариство має намір відновити видання своїх праць. Вже зібраний матеріял до II. тому, що має бути видрукований ще цього року.

— **Присуд на редактора черновецької „Самостійности".** У четвер 24. ц. м. запав засуд у процесі проти редактора „Самостійности" Івана Григоровича. Військовий суд під проводом підполковника Геґу-Крістеску. Обвинувачував майор Бурада. Присуд був такий: Івана Григоровича, відповідального редактора „Самостійности" засуджено пововно на три роки вязниці, 50 тисяч грошевої кари, пять літ утрати громадянських прав і заплату 3000 леїв процесових коштів.

— **Іспити зрілости в українській гімназії в Ржевницях.** У днях 21. і 22. ц. м. відбулися іспити зрілости абітурієнтів української реальної гімназії. До устних іспитів були допущені всі 13 абітурієнтів, 1 приватист та 2, що нострифікували свої матуральні свідоцтва. Іспити зрілости склали: Блест О., Цимборська М., Чернявський Я. (із відзначенням), Грушецька В., Якимова С., Калина П., Осадчий М., Риндикова Р., Сенько О., Вояківська Фр., Зозуля О. Екстерніст: Кузьмик В. Нострифікували: Краєвський Гр., Левитський Д.

— **Розвязали шкляний картель.** Розпорядком міністра промислу й торговлі розвязано в мин. суботу картелеву умову у шкляному промислі. Дотепер монополь мала бельгійська фірма й ціна віконного шкла в Польщі була дуже висока. А тому, що шкло це підставовий артикул у будівельнім промислі й його ціна відбивалася на коштах будови, мусіло дійти до розвязання цього шкідливого картелю.

— **Реформа мужеського одягу.** На осінь скличуть у Польщі міжнародній конгрес реформи мужеського одягу. Конгрес цей заініціювали кравці в порозумінні із спортовими колами. Крім того тією справою цікавиться влада публичного здоровля. Мужеський одяг, кажуть вони, нездоровий, головно тверді ковнірці, тверді сорочки, тісні паски утруднюють обіг крови. Хотілиб створити одяг до праці, ґалевий, спортовий і т. д. Участь у конґресі візьмуть делеґації кільканацяти держав.

— **Поштові скриньки в кожному домі,** що має більшу кількість мешканців, мають незабаром появитися. В цій справі вже вийшов урядовий розпорядок.

— **Не вільно купатися в річці Ропі** (Горличчина) зприводу плямистого тифу в цій околиці. Такий наказ видав здоровний уряд у Яслі.

— **Львівська хроніка.** На Сиґнівці вибухла пожежа в збіжевім магазині А. Келера. — На дансінґу в „Маскоті" (пасаж Міколяша) вибухла авантура, яку викликав Н. Шпіґель ем. почтовий асистент у підхмеленім стані. Авантурника викинули за двері. На прощання повибивав він шиби в льокалі. — Поліція арештувала акушерку Рахелю Друкер і її пацієнтку Марію Муху під замітом недозволеної операції. — Ст. Брохневичові власникові кіоску при вул. Бема вкрали 2 жінки, які пили содову воду, зі шуфляди 600 зол. і 8 дол. — Йосифа Кольбушова (Софії 11а) повідомила поліцію, що її служниця Бр. Станішевська вийшла ще в суботу з дому і досі не вернулась. — Підчас авантури в ресторані при вул. Собіського 21 Яків Чеґалік копнув так нещасливо робітника Антона Колодія, що його мусіла відвезти карета поготівля до шпиталю. — На Гицлівській Грі притримали якогось І. Гальчака з Перемишлянщини з краденими кіньми.

— **Убивство на середмісті Львова.** В неділю 27. ц. м. вечором убили якісь невідомі справники на вул. Міцкевича молодого 22-літнього робітника Заведення Чищення Міста Франца Іванського, коли він вийшов із льокалю одного з професійних союзів, де відбувалася забава. Іванського поранили так важко ножами, що він не відзискавши памяти помер у лічниці. Поліція веде слідство у справі цього жахливого вбивства. Злочинці втекли користаючи з ночі.

— **Буря над Снятинщиною.** Над снятинським повітом перейшла величезна буря. Підчас бурі грім убив Івана Зонлштавбера з Трійці і поразив його жінку. Від грому згорів також дім Франціски Ольшанської в Заболотові. Буря знищила в деяких околицях доми, засіви, зокрема сіно й конюшину.

— **Краєва хроніка.** Дмитро Дмитрук із Братковець представився в Ямниці за вдівця з Вовчинця й обіцяючи оженитися, видурив від одної дівчини 10 зол. і з ними щез. Та нещастя хотіло, свати з Ямниці зустріли його в Станиславові, виле́ґітимували й віддали справу поліції. — Невідомі вломники вломилися до церкви в Битькові, Надвірянщина, — розбивши кілька скринь, вкрали аж 2 зол. — 16. ц. м. втопився в ріці Сяні в Тарнаві підчас купелі Стан. Клос, власник залізничого буфету в Соколиках, Турчанщина. — Андрія Федунищина в Крушельниці в Стрийщині підстрілили шротом. Стрільця не зловили, раненого відставили до лічниці в Стрию. — В Опоках золочівського повіту згоріла хата та будинки Льва Костя. Вогонь перекинувся на будинки 4 сусідів. Здогадуються, що вогонь підложив умово хорий Петро Вітка. — В околиці цвинтаря між Вільшанкою Малою та Скнилововом у золочівському повіті вбив хтось селянина Мечислава Свйонтика. Були це мабуть порахунки між злодіями, бо вбитий приставав із злочинцями.

— **Антисемітські заворушення в Польщі.** Польська преса подає, що минулого тижня в Жарках, у варшавському повіті, розкинули селяни жидівські страґани та знищили товари. В Цикарові, в ченстоховському повіті, розібрали зовсім один з жидівських будинків, а в Лібзі під Ченстоховою здемолювали цілий ряд жидівських домів, так, що всі жиди покинули село. В Камику коло Ченстохови знищено вночі божницю і здемольовано дім рабіна. Протижидівські виступи були також у Мостові й Ольшині.

— **Сокирою забив дві жінки.** У Влоцлавку трапилася подія, яка схвилювала ціле місто. До крамниці Агнешки Місьон і Валерії Кузьнярек увійшов заднім входом якийсь чоловік, буцімто за орудкою. Коли одна з крамарок увійшла до крамниці, щоб полагодити закупи, злочинець добув зпід плаща сокиру і зарубав спершу Місьонову, а відтак Кузьнаркову. Обі жінки згинули на місці. Коли сестрінниця одної з крамарок почула підозрілий шелест, вибігла на коридор і побачила вже трупи обох жінок. Поліція арештувала сусіда вбитих якогось Владислава Кулькевича, в якого знайшли свіжо покровавлений одяг і сорочку. Імовірно причиною вбивства була грабіж, бо обі вбиті мали славу багатих жінок.

— **Залізнича катастрофа.** Недалеко Сарбрікен скоїлася жахлива залізнича катастрофа. Зударилися два особові поїзди. Підчас катастрофи 18 осіб зазнало важких ран.

— **Скільки жидів на світі?** Німецький часопис „Ґенераль Анцайґер" оповістив статистику, виготовлену Союзом німецьких лікарів. На підставі тієї статистики расових жидів є на світі 40 міліонів, з того 25 міл. в Европі, півтора міліона в Азії, 80 тисяч в Африці, решта в Америці.

—o—

Дописи.

ГОРОДОК.

Рідношкільний фестин на Львівському передмісті. Заходом Кружка „Рідної Школи" в Городку відбувся 18. червня ц. р. в год. 2. попол. на площі коло дому В. Кішка на Львівському передмісті великий фестин. Грала орхестра зі Суховолі. Дохід призначено на покриття довгу з минулорічних дитячих садів. Фестин закінчився сильним дощем вже к. год. 7 веч.

Зеленосвяточний поклін поляглим героям. Як що року, відбувся у нас 20. червня ц. р., в перший день Зелених Свят, традиційний похід на городецький цвинтар, щоб віддати поклін поляглим воякам Української Армії. В год. 2. попол. уформувався під церквою Благовіщення похід з хоругвами (вінків не несено, зложено їх безпосередньо на могилах) під проводом місцевих священиків. У поході взяли участь зорганізовано представники та члени всіх культурно-освітніх та економічних установ Городка. Над могилами поляглих борців за волю відправив о. парох Е. Роздольський в асисті о. О. Шараневича та о. О. Квіта торжественну панахиду, в часі якої співав городецький хор під управою п. Е. Мельника. Проповідь виголосив о. парох Е. Роздольський, в якій представив посвяту поляглих для загальної справи та візвав громадянство, щоб поставленням тривалих памятників на могилах героїв заманіфестувало свої почування та в цей спосіб ушанувало їх память. Панахиду закінчено відспіванням „Со святими упокой" і „Вічная память"

зене на дусі розійшлося численно зібране городецьке громадянство від зелених могилок з березовими хрестами до своїх домівок.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

KU CZCI LEONA WASILEWSKIEGO. Instytut badań spraw narodowościowych. Warszawa 1937. Стор. 29. 8°.

WAKACJE WE DWORACH NA ZIEMIACH WSCHODNICH. Tow. Rozwoju Ziem Wschodnich. Warszawa 1937. Str. 40, 8°.

ЖУРНАЛИ.

NASZA PRZYSZLOŚĆ. Wydawca i redaktor: Dr. Jan Bobrzyński. Warszawa. Nr. LIII. Czerwiec 1937.

PION, tygodnik literacko-społeczny. Warszawa. R. V. Nr. 23 (192) i 24 (193).

ORIENS, dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. R. V., zeszyt 3.

LWÓW LITERACKI. R. I. Nr. 6.

CONTRA KOMINTERN. Kampforgan der Antibolschewistischen Weltbewegung. Nibelungen-Verlag Berlin und Leipzig. Jahrgang 1937 — Juni.

—o—

Листування Редакції.

І. Ч. в І.-Т.: Чому Ви так пізно зголосилися і пригадали інше своє імення? Постійна зміна псевдонімів, думаємо, недоцільна.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Краєві плавацькі змагання у Львові.

26., 27. і 28. ЧЕРВНЯ 1937.

Зриваючи з дотеперішньою традицією, уладив У. С. С. цього року плавацькі змагання не восени, але в літі, щоб погода позволила змагунам поправити осяги. Але пех, що переслідує ці змагання, не покинув їх і тепер. Першого дня змагань — хмарно й холодно, другого на зміну дощ. Та всеж таки температура води й повітря ще можлива.

До змагань стали змагуни з таких клюбів: КЛК і Черник — Львів, Сокіл Коломия.

Висліди змагань надоподівано добрі, на 11 конкуренцій — **впало 9 рекордів.** Поділилися ними: **Бойко** із КЛК. — **3 рекорди** в довільному стилі, **Сліпко** з Черника **3 рекорди** в клясичному стилі, **Анна Рожанковська** із КЛК. **один рекорд** на 100 м. довільним стилем, та в гінцях (4 × 200 м.) рекорд здобув **КЛК.**, а **Черник** (4× 50 м.). Поправа осягів дуже замітна, в деяких конкуренціях більше як мінута.

В конкуренціях довільним стилем Бойко здобуває велику перевагу над іншими, зокрема над Славецьким, що тепер не в формі, поправляючи, не зазначено вже всі осяги, крім 100 м., в якій осягнув час 1:20,5, перед Пелюшаком (КЛК) і Кеськовим (Сокіл-Кол.).

200 м. — 2:59,8 — рекорд осягає Бойко, 2) Славецький (КЛК) — 3:22,1, 3) Блажкевич (Черник) — 3.30,0. **400 м. — 6:46,2 — рекорд здобуває Бойко** перед Сліпком 7:20,7, 3) Славецький. **800 м. — 14:48,6 — рекорд Бойка,** 2) Славецький, 3) Рибачек.

Сліпко (Черник) мистець у конкуренціях в клясичному стилі здобуває на **100 м.** час **1:33,5 рекорд,** перед Николишином (Сокіл-Кол.) 1:46,6, 3) Карпяк (КЛК) — 1:49,1. **200 м. — 3:31,7 — рекорд осягає Сліпко,** 2) Карпяк 3:35,0; 3) Николишин 4:11,8. **400 м. — 7:33,2 рекорд здобуває Сліпко,** другий змагун здискваліфікований за неправильні навороти.

Першого дня змагань відбулася у нас перший раз конкуренція **200 м. горілиць,** яку виграє **Стахів (КЛК)** в часі 4:42,8.

Повні емоції були змагання гінців на 4 × 200 м. і 4 × 50 м. Стартувало три дружини: Черник, КЛК І. і КЛК II. Від старту йде завзята боротьба між Черником і КЛК І. КЛК у складі: Пелюшак, Сенчина, Славецький, **Бойко,** — Черник: Гаврилюк, Шухевич, Сліпко, Блажкевич — до гінців 4 × 200 м. Біг провадить Черник і щойно на останній зміні — знаменитий Бойко не тільки надробляє втрату своїх попередників, але ще й бере Блажкевича — і виграє біг, **КЛК — в часі 14:20,3 встановляючи новий рекорд,** перед Черником — 14:30,1, 3) КЛК II. **В гінцях 4 × 50 м.** стартують ті ж самі дружини, в незміненому складі. Знову від початку провадить **Черник,** але тим разом і виграє біг, здобуваючи теж **рекорд 2:31,4,** 2) КЛК І. — 2:37,7, 3) КЛК II.

З жіночих конкуренцій, відбулася тільки **одна на цілі змагання (!)** а саме 100 м. довільним стилем, в якій **Рожанковська (КЛК) устійнює рекорд. 1:56,9.** Це біг за нагороду — й тому міг відбутися в участю одної змагунки. Інші конкуренції відкликано. Це справді велика втрата, бо п. Рожанковська в добрій формі і булаб напевно поправила чи устійнила нові рекорди. Виходить, що треба на кожну жіночу конкуренцію уфундувати нагороду!

В клюбовому точкуванні по двох днях змагань **провадить КЛК — 37 т.,** 2) Черник — 24 т., 3) Сокіл Коломия — 4 т. Перемога КЛК вже певна і в тому році здобуде він удруге мандрівну нагороду уфундовану Центробанком.

В перерві відбувся поза програмою біг на 50 м. довільн. стилем юніорів з участю 3-ох змагунів. Переміг **Трач (КЛК) 0:55,** 2) Зеньо 0:56, 3) Цяпенко (оба Черник). Публики в оба дні доволі мало, а повинна вона зацікавитися плаванням, що поволі зачинає підноситися на вищий рівень.

Висліди третього дня змагань (27. 6. 1937) були такі:

Гінці 3 × 100 змінним стилем: 1. місце КЛК І. 4 м. 56,5 український рекорд; 2. місце КЛК II.; 3. місце Сокіл Коломия здискваліфікований.

800 м. клясичним стилем, конкуренція вперше організована: 1. місце Сліпко 16 м. 31,7. 2. Карпяк 17 м. 37,0, 3. Гошовський Сокіл-Коломия.

100 м. горілиць: 1. Славецький 1 м. 44,8; 2. Пелюшак 2 м. 21,5.

1500 м. довільним стилем, конкуренція перший раз організована: 1. Валько 28 м. 59,6; 2. Сліпко 29 м. 41,3; 3. Славецький.

В дружиновій пунктації виграє КЛК 58 точок; 2. Черник 29 точок; 3. Сокіл-Коломия **5 точок.** Переможець одержав мандрівну нагороду Центробанку, здобуваючи її вдруге. П. Рожанковська одержала нагороду фірми „Альое“ за рекорд 100 м. стилем довільним.

—o—

Україна віцемистцем Окружної Ліги.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ І. Б 4:2 (1:1)

Ці змагання мали сперш для України спеціяльне значіння. Україна могла на випадок програної Ресовії здобути мистецтво О. Л., але мусілаб тоді рішуче виграти змагання з Погонею. Колиж Ресовія виграла у ранішнім метчу високо з II. Соколом, метч України з Погонею набирав уже для першої радше тільки престіжове значіння. Зате для Погоні мав цей метч величезне значіння, бо в останніх днях виявилося, що воротар тієї дружини Кошулінський не мав довший час права грати, бо минулорічний секретар Погоні за пізно зголосив цього грача. Таким чином Погонь І Б. опинилась перед ненадійним маревом деградації до А-кляси, бо всі пункти, що їх здобула ця дружина до 26. травня (щойно від того дня вільно Кошулінському грати), вона стратить імовірно воковером. Тому теж провід Погоні рішив виставити по змозі найсильнішу дружину, щоб ці змагання конче виграти. В нападі Погоні грали оба Матіяси, Заславський і Дрегер.

Україна виступила в найкращому складі, з Петровом на середині нападу. За ці змагання заслуговує одинацятка дружини на похвалу з двох причин: дружина заграла амбітно і завзято, хоч розвіяні мрії на мистецтво мусіли мати деякий вплив на настрої грачів. Україна не злякалася скріпленого складу Погоні і не заломалася тоді, коли Погонь вела 2:1, а слабий суддя п. Бик паралізував усі акції нашої дружини.

Україна здобула в сумі 33 пункти, перемогла деяких противників навіть у дуже високому відношенні, але перемагаючи в останніх змаганнях, серед таких особливих умовин, зовсім заслужено Погонь І Б, виявила, що їй слушно належиться віцемистецтво та що під цю пору Україна є поруч Ресовії найкращою дружиною О. Л.

Як цілість була Україна може перший раз вирівняною дружиною, бо досі так якось складалося, що коли одна лінія осягала свою найвищу форму, друга — слабу, або й найнижчу. Правда, поміч України все ще така недомагала і була трохи гірша від помочі Погоні, але загалом вона вивязалась як слід зі свого завдання. Завзято грали Шиллісецький і Гошовський, але на окрему згадку заслуговує Скоцень І. за свою незвичайну амбіцію і витревалість. Цей грач зробив за останні часи великі поступи і — що найважніше — відвичився фавлювати, не затрачуючи при тім своєї енергійности.

В нападі найкраща була права сторона Магоцький-Скоцень, яка теж поділилася воротами. Петрів трохи слабший, як на метчу проти Лехії, одначе прекрасно використовував крайників і Скоценя II. Мікльош ще не прийшов до себе по перерві з причини недуги і не може ще привикнути до нової швидкої гри співтоваришів нападу. Всеж таки іноді загравав знаменито. Красєвський приноровився до інших.

Оборона Скрегота-Воробець тверда, певна й неуступчива, розбивала акції грізного нападу Погоні. Гупул теж добрий.

Хід гри: Починає Погонь і переводить кілька небезпечних акцій, але безуспішно. Згодом Україна переймає ініціятиву і стріляє в 36 хв. першого голя з гарного перебою Магоцького. Та вже небавом добуває Погонь зі стрілу лівого крайника (необставленого) ворота. Друга половина приносить знову голя для Погоні (2 хв.). Суддя робить у тому часі кілька фатальних помилок, які кривдять нашу дружину, та навіть він не може перешкодити Україні здобути голя зі стрілу Скоценя у 25. хв. Підвищує вислід Магоцький, використовуючи прегарну центру Красєвського. Устійнює вислід Скоцень по комбінації Петрів-Мікльош. Україна має ще кілька нагод підвищити вислід, має їх теж Погонь, але вислід залишається вже без змін.

Видців, не зважаючи на дощ, к. 1.500.

Цими змаганнями закінчила Україна мистецтва Окружної Ліги, здобуваючи вповні заслужено друге місце в табелі. Віримо, що по вакаційнім відпочинку стане наша дружина до осінньої рунди з новими силами і з новою енергією та здобуде не тільки знову чільне місце в табелі, але сягне з успіхом за мистецтвом округи. До осінньої рунди недалеко, треба тільки вміло використати вільний час і... доброго тренера.

—o—

ПОГОНЬ II — УКРАЇНА II 4:2

Змагання молодших дружин закінчилися програною запасної дружини України, яка виступила в доволі сильнім складі, але виявила невелику амбіцію, мале знання і відсутність успішної пробоєвости.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Ресовія мистцем Округи.

ЛЬВІВ. **Ресовія — II. Сокіл 7:0 (2:0). Катастрофальна** програна Сокола зовсім не ілюструє ходу гри, бо Сокіл мав у двох третинах метчу куди більше відворітних ситуацій, як Ресовія, одначе скандально їх не використав. До 30 хв. другої половини не було ніякої ріжниці між цими обома дружинами, з яких одна здобула мистецтво Окружної Ліги, друга покидає цю Лігу. Не без впливу на хід гри, а може й на вислід було рішення судді п. Вебера, який не признав Соколові правильно добутих воріт у першій половині при стані 1:0 для Ресовії. Ворота для Ресовії стріляли Беран 4, Відер 2 і Гогендорф.

ЛЬВІВ. **Лехія — Р. К. С. 1:0 (1:0).** Цим вислідом Лехія вирятувала себе остаточно перед деградацією.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Чувай — Гасмонея 4:2 (1:0).** Чувай грав в ослабленому складі і виграв заслужено

ЯРОСЛАВ. **Огніско — Польонія 3:1 (3:0).** Слаба гра Польонії. Суддя п. Нусенблят виключив за пих змаганнях воротаря Польонії Яціва з гри за неспортову поведінку.

САМБІР. **Корона — Чорні 4:1 (3:0).** Хоч Чорні виступили у скріпленім складі, знову програли зі загроженою деградацією Короною.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1. Ресовія	22	35:9	68:25
2. Україна	**22**	**33:11**	**78:31**
3. Чорні	21	24:18	52:45
4. Гасмонея	20	23:17	28:23
5. Чувай	21	23:19	55:50
6. Огніско	21	23:19	46:50
7. Польонія	20	22:18	32:32
8. Погонь І Б	21	18:24	42:54
9. Лехія	21	14:28	27:48
10. Р. К. С.	21	14:28	28:47
11. Корона	21	13:29	27:46
12. II. Сокіл	21	10:32	37:65

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

КРАКІВ. **Висла — Варта 2:0.** Ворота здобули: Артур і Лико. Варта грала дуже слабо.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

СТАНИСЛАВІВ. Ревера — Стшелец (Іванова Долина) 1:1 (0:0). Ревера не використала своєї переваги у першій половині.

ПОЗНАНЬ. Польонія (Варшава) — Г. Ц. П. 1:0 (1:0).

ВИЛЬНО. В. К. С. Сьміґли — Р. К. С. Рух (Берестє) 6:0 (2:0).

ТОРУНЬ. Ґриф — Уніон Турінґ 1:1 (0:0).

СЯН ГРАТИМЕ З ЮНАКОМ.

СТРИЙ. Юнак (Дрогобич) — Кадіма (Борислав) 1:0 (0:0). Треті вирішні змагання, які відбулися на невтральнім грищі, закінчилися перемогою Юнака, який здобув ворота з карного. Юнак, як мистець дрогобицько-бориславської групи гратиме 11. липня перший метч за вхід до Окружної Ліги зі Сяном у Дрогобичі

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. **Зоря — Знесінчанка 6:4 (3:2).** Сенсаційна зовсім заслужена перемога української дружини над сильним А-клясовим противником. „Зоря“ заграла дуже гарно і показала гру на зовсім добрім рівні. Трійка нападу: Юськевич, Мікльош Ів. і Крушельницький були найліпшою частиною „Зорі“. Крім них визначився середущий помічник Андрійчук. Ціла дружина грала дуже амбітно. Ворота здобули: Крушельницький і Мікльош.

ЖОВКВА. **Сокіл -- Стріла 2:1 (0:0).** Стріла грала дамбітно та була грізним противником для польського Сокола.

ЛЬВІВ. **ЗЗК — ТШЛ 2:0; Рекорд — Світезь 1:0; Світезь — ТШЛ 3:1 (1:1); ЗЗК — Рекорд 4:1 (3:0).**

Ці змагання відбулись у рямках чотирозмагу найкращих львівських А-клясових дружин

МІТРОПА

БУДАПЕШТ. Ференцварош — Славія 3:1

ВІДЕНЬ. Австрія — Больонія 5:1

РИМ. ЛЯЦІО — Гунгарія 3:2.

ЦІРІХ. Янг Фельовс — Вієнна 1:0

ПРАГА. Адміра — Спарта 2:2

Після цих змагань відпадають від [illegible] гор. Больонія, Славія, Гунгарія. Треті вирішні змагання гратиме Адміра зі Спартою в Будапешті та Янг Фельовс з Вієнною імовірно в Празі або Больонії

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННУ.

БУКАРЕШТ. **Швеція — Румунія 2:2 (2:1).**

Елімінаційні змагання у рямках світов. мистецтва.

ОГОЛОШЕННЯ

ШАФКОВІ КУФРИ

валізи, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по цінах найнижчих поручає

Робітня римарсько-галянтерійна **Н. БАРЕР**

Львів, Сикстуська ч. 2, побіч ф-ми „Саламандра"

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

НАДВІРНА:
30. VI. Шаріка.
1. VII. Муж двох жінок.
2. VII. Ніч під Івана Купала.
3. VII. Під курателею.
4. VII. Довбуш.

З Надвірної іде Театр до Биткова, Делятина, Микуличина і Ворохти.

Молодий Український Театр „Заграва"

ГЛИНЯНИ:
29. VI. Голгота.
30. VI. Муравлі.
1. VII. Тарас Шевченко.

Управа театру прийме три молоді панночки. Зголошення з фотографією і коротким описом життя слати на вище подану адресу.

Великий Театр:

Вівторок 29. VI. год. 8. веч. „Біла Дама".

Середа 30. VI. год. 8. веч. вистава льосована „Подружжа".

КІНА.

АПОЛЬО: „Королівський вальс" з Віллі Форстом.
АТЛЯНТИК: „Король прошаків",
ВАНДА: „Багряний цвіт", „Малі герої".
ҐРАЖИНА: „Замах у касині", „Тисяча тактів кохання".
ЕВРОПА: „Дама з портрету".
КАСІНО: „Посвята" із Роб. Тейльором і Варварою Стенвік.
КОПЕРНИК: „Данило Бун" (Джордж О' Браєн), „Кохай і не плач!"
МАРУСЕНЬКА: „Закаменілий ліс" „Позірне подружжя".
МЕТРО: „Ванеса". „Жінка чи секретарка".
МІРАЖ: „Герої Сибіру".
МУЗА: „Тиждень перед шлюбом", „Веселий донжуан".
ПАЛЯС: „Бен Гур".
ПАКС: нечинний.
ПАН: „Генерал Суттер".
РАЙ: „Страшний двір".
СВІТ: „Пімста Джона Ельмана" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чар молодости" і ревія.
ТОН: „Мстивий їздець" і додатки.
УТІХА: „Нинішні часи" і ревія.
ХИМЕРА: „Так кінчиться кохання".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Сицилія".

ПАНЧОХИ
спеціяльно тонкі зол. 3.50
практичні „ 1.85
625 „ДІМ ВОЛІЧКИ" 9-?
Львів. Сикстуська 2 (побіч брами)

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 29. червня 1937.

8.00 Сигнал часу, раніщня пісня, 8.03 Ранішній денник, 8.15 Популярна музика з гр. пл., 9.00 Концерт, 9.50 Богослуження з нагоди міжнар. Конгресу Христа Царя, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „Море" муз. поранок, 13.00 Келер-Беля: „Ракочі" увертюра, гр. пл., 13.10 Розр. концерт: музика, спів, 14.40 Географічна загадка, 15.00 Для села: Андрусь над морем, Музика з гр. пл., 15.45 Росте громада молодих кутнівських самоврядувань, 16.00 Легка музика з гр. пл.; у перерві Львівські біжучі вістки, 16.20 Польська міщанська лірика, літер. нарис, 16.35 Легка музика з гр. пл., 16.53 Спортові вістки, 16.58 Гутірка союзів ККО, 17.00 Ленчицьким шляхом, фейл. 17.15 Трансм. з Познани з міжнар. демонстрації перед памятником Серця Ісусового, 18.15 Орх. концерт, 18.45 Актуальна суспільна гутірка, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Бриджеве поготівля, 14.15 Скрипкові твори у супр. форт., 19.40 Спортові вістки, 19.50 Над берегом Балтику: орх., мішаний хор, 20.30 Конкурсова авдиція, 20.50 Вечірний денник, 21.00 Цапфенштрайх воєнної маринарки, 21.01 Актуальна гутірка, 21.10 Гуморески у вик. Ванди Гендріх у супр. форт., 21.45 Оповідання про бурштин, 22.00 Репортаж у румунській мові, 22.10 Репортаж із Лазенок або гр. пл., 22.30 „Гей ти Висло!" нар. суїта Маріяна Рудніцького, вик. у присутності рум. короля та президента Мосціцького, 23.00 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, 23.10 Концерт бажань, 23.40 Танк. музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Середа, 30. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 14.15, 15.00 Розр. концерт, 17.00 Пісні і форт. твори, Тібальд барит., 18.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД (437) 20.00, 21.00, 22.00 Опера. БРНО (325) 16.50 Словацькі нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 12.05, 20.55, 21.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ (507) 12.00 Розр. концерт, 15.15 Для дітей, 19.25, 20.00 Орх. концерт, 21.00 Розр. музика, 21.40 Віольончеля. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1751) 14.00, 16.00 Музика, 18.25 Соната оп. 109. Бетовена, 21.00 Військ. марші, МІЛЯНО (369) 17.15 Форт., 19.00, 19.40 Легка і розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, МІНХЕН (405) 19.00, 20.00 Вес. муз. вечір, 21.10 Концерт, ПРАГА (470) 14.00 Концерт солістів, 17.40 Югосл. пісні, 20.40, 21.00 Смичк. октет ес-дур Мендельсона, РАДІОПАРІ (1648) 13.15, 15.00, 19.00 Спів, 16.20 Гумор, 18.00 Для молоді, 19.15 Форт., 19.45 Еспанські пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, РИМ (421) 17.15 Камер. музика, 21.00, 22.00 „Адіо джовінеца" оп. Пєтрія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 29. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 11.15 Веселі мельодії, 12.00 Оп. мельодії, легка музика, 15.00, 19.20 Розр. музика, БІЛГОРОД (437) 18.35 Нар. пісні, 20.40, 21.00 Оп. арії, 22.20 Нар. музика, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.40 Військ. орх., 17.30 Циг. музика, 19.00 Сальон. музика, 20.00 „Шенбрунські органи" муз. авд. Кеменія, ВІДЕНЬ (507) 11.20 Рел. пісні, хор, 11.45, 12.00 Орх. концерт, 15.45 Рум. музика та пісні, 19.10 Пісні й арії, Достель бас, 19.40, 20.00 Вес. муз. авд., 20.40 Симфонія ч. 3. Чайковського, 22.30, 23.00 „Це любить віденець" розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Скрипка, 20.10, 21.00 Танк. музика, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Танк. музика, 19.40 Розр. музика, 22.00 Віольончеля, МІНХЕН (405) 16.15 Солісти, 17.00, 18.00 Веселі нар. мельодії, ПРАГА (470) 17.00 Танк. музика, 17.35, 18.00 Радіофільма в нім. мові, 19.05 Орх. концерт, скрипка, 22.25 Легка музика, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 19.15, 19.45 Спів, 16.00 Концерт, 19.00 Форт., 20.30, 21.00, 22.00 „Ле марея ді Болівар" ком. оп. Телефера, „Ля пуль ноар" оп. Розенталя, РИМ (421) 17.15 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Севільський цирульник".

Середа, 30. червня 1937.

16.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр.пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Відїзд короля Румунії, 12.25 Орх. концерт, 13.55 Музика з гр. пл., 14.45 Дивний півострів. опов. для дітей, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Німецькі романтики, гр. пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із нашого варстату, літер. нарис, 16.15 Розривк. концерт, 16.45 Підводні човни вчора й нині, 17.00 Концерт сальон. квартету; у перерві коло год. 17.20 Привитання короля Румунії на двірці у Кракові, 17.50 Нові помисли у летунстві, 18.00 Хвилина бюра студій, 18.10 Музика Півночі, гр. пл., 18.30 Монольоґ-біс: „Із спогадів чобота", 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Обітована земля" авд. на осн. Самерсіт Могема, 19.50 Наш біланс, 20.15 Концерт, 20.40 Веч. денник, 20.50 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, у вик. Генр. Штомпки, 21.40 Фрагм. із пов. Софії Коссак: Сторожі моря, 21.50 Резерва, 22.00 Репортаж у румунській мові, 22.10 Легка й танк. музика, орх., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольогічний комунікат, огляд преси, 23.00 Танкова музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орхестр. концерт.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Д-р А. Ортинська, Прага зложила 250 кч. як дар на будову шпиталю ім. Митроп. Андрея замість вінка на могилу Марії з Недільських Сеньковської.

Подяка. Всім, що несли мені моральну й матеріяльну поміч підчас мого 2 і піврічного побуту у вязниці, цією дорогою складаю щиру подяку. Бувший політв'язень **Іван Ярош**. Львів, 28. VI. 1937.

Ірина Зубрей і м-р Ярослав Домарадський в Перемишлі складають з нагоди свого вінчання: 10 зол. на Рідну Школу, 10 зол. на Укр. Інвалідів, 5 зол. на допомогу академічній молоді.

АНТИКВАРНІ

НАЙБІЛЬША антикварня — найнижчі ціни „Міль Книжковий" Львів, Баторого 6 1074 4-4

НАУКА

ПРАВНИК шукає лекції на селі в обсягу 6 гімназійних. Займеться господаркою. Вимоги скромні. Бедрійозз, Броди За Водою 34 1222 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

...ИНОВАНОГО КОНЦИПІЄНТА прийме від 15. липня адвокат біля Львова. Зголошення до „Діла" під „Добра практика". 1223 1—3

ПАНСІОНИ

З днем 25. VI. 1937 р. отворена для вжитку членів Т-ва Оселя Товариства „ВПУВ" в Черчі. Комнати одно- дво- і трьохособові. Власна кухня. Першенство на осідок мають звичайні і надзвичайні члени Товариства. Спомагаючих членів з місячною вкладкою по 50 сот. трактуємо нарівні із звичайними членами в міру вільних місць. Зголошуватися на побут в Дирекції „ВПУВ" — Львів, вул. Якуба Стшеме 11/І. Оселя отворена до останнього купелевого сезону в Живці „Черче". — **Дирекція Т-ва ВПУВ.** 3-3

В ЯМНІМ коло стації над Прутом в домі Осипи Леньової до винайму від 15. червня сонішні кімнати враз з цілоденним або частинним утриманням. 1080 4-4

В ДОМІВЦІ К. Л. К. в Славську гарні кімнати дешево до винайму. Інформації між 9—14. Тел. ч. 205-64 1211 2—2

ЗДОРОВІ та веселі вакації перебудете при гарнім гірськім літнищі в Ямнім (побіч стації) в віллі Марії Кливакової (передше п. Осипи Леньової) з частинним або цілоденним харчем. Ближчі інформації до 28. червня у Львові, вул. Піскова 36, а від 29. червня в Ямнім. 1215 2—3

РІЖНІ

КОМБІНЕЗОНИ МОТОЦИКЛЕВІ найдешевше джерело Виробня „ПАЛЮМ", — Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 3—10

ЗОЛОТО — срібло — брилянти — купує, платить найбільше Рудий, Сикстуська 35. 1193 3—6

СОРОЧКИ мілянез подвійні у всіх кольорах 3.90, шовково попелінові піжами в пасы 3.90 „СВІТ ДИТИНИ" („Świat Dziecka") — Львів, Сикстуська 2. 1218 1—1

ПІЖАМИ шовково-попелінові, наймодніші кольори, жіночі і мужеські 8.90, 9.50, 10.80, 11.80 „АСТРА" фабрика білля, Сикстуська 2, Львів. 1218 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

SZACH ВАРШАВА.

Незрівнянний в якості пудер і крем
ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
завдяки якому стає цера
ОКСАМИТНО-МАТОВА.
Ціна коробки з пушком зол. 1.25.
2910 72—1

ЖВИР, пісок, камінь,
ЦЕМЕНТ, вапно, гіпс,
ПАПА ДАХОВА, смола, асфальт,
ДАХІВКА, цегла, дрени,
МАТЕРІЯЛИ шамотові, 2—)
КАФЛІ, рури бетонові
ІЗОЛЯЦІЯ, мати суфітові,
заправа і тинк камінний
Terrabona і Terrazzo
МАРМУРИ мелені
та ін. буд. матеріяли
ПОРУЧАЄ гуртом і в роздріб
„БУДІВЕЦЬ", достава матеріялів будів
Львів, Кохановського 12. Телеф. 262-27

Заведення Технічно - Дентистичне

ЕДВАРДА МІНЦЕРА

перенесене
з вул. Ягайлонської на ВУЛ. КОСЦЮШКА 3, тел. 283-23. 1-2

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

КІР

Львів, Уейського 6
Тел. 280-88
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і повинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За ...міни... відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.